

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski fah 342 • Telefon uredništva 30-866 i 26-105, uprave 30-866 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 18 avgusta 1939

God. X • Broj 33.

Spremnost naroda i Sokolstva

Novinske vesti su iz dana u dan sve punije opasnosti koje prete svetskom miru. Piše se samo o manevrima, o naoružanju, o ratobornim pripremama itd., a govori se već i o izvesnim datumima kada bi svetska kriza imala da izbije.

Čitav niz pitanja visi u zraku i preči oblačinom. Položaj na Sredozemnom moru nije izgubio ni za trun od ranije ozbiljnosti, jednako kao ni položaj na Dalekom Istoku, ali se pitanje Danciga još uvek nalazi u prvom planu i dugo će se nalaziti. Način na koje je ono postavljeno, jednako kao i strana koja ga je postavila, ne dopuštaju da se to pitanje diplomatskom akcijom zabašuri; dok s druge strane otpor Poljske i garancije zapadnih sila ne dopuštaju da se reši putem gotovih čina, kao u slučaju Austrije i Čehoslovačke. Ima režima u kojima se već samo napuštanje nekog problema, ili makar i najpovoljniji kompromis, shvaćaju kao ustupak; a pošto su to režimi koji se zasnivaju u glavnom na psihozi rastućih uspeha, to je i najvestijem diplomati teško naći formulu po kojoj bi se pitanje Danciga moglo reši na način, da se Poljskoj ne oduzme ništa od njenih prava i njene sigurnosti, a da pri tom i Berlin bude zadovoljan.

U vremenima u kojima živimo, nije međutim nikako sigurno, da opasnost od požara leži jedino u Dancigu, jer akutno mesto može svaki čas, nekim govorom ili pograničnim incidentom, da se prenese na bilo koji kraj u Evropi, a da i ne govorimo o mogućnosti da do požara dođe na Dalekom Istoku, pa da se tek odatle prenese na Evropu. Engleska diplomatija čini doduše sve moguće žrtve, da težište događaja održi u Evropi, znajući da se tu stvarno nalazi i težište uzroka i težište posledica, — ali pošto se inicijativa nalazi u rukama t.zv. dinamičnih sila, to zavisi u prvom redu o njihovoj taktici, da li će kriza izbiti na nekom sporednom ili na nekom glavnom pitanju, ili poprištu.

Sve to naravno ne znači da je rat neizbežan i da nemaju, u izvesnoj meri, pravo optimisti, koji drže da će, baš zato što se svi prete, isto tako svi vrlo dobro promisliti, pre nego li u rat zagaze. S druge pak strane stalno gomilanje naoružanja i nemogućnost da se to naoružanje na dulje vreme izdržava, budi kod mnogih sumnje da će rešenje morati da se forsira, makar i opasnim putem, pa se odatle i javljaju proročanstva o datumima, od kojih jedan glasi na idući septembar, a drugi na iduće proleće, prema tome, kako bi glavnim protivnicima moglo da izgleda povoljnije.

Posve je prirodno da međunarodni položaj izaziva zabrinutost kod svih naroda u svetu, pa i kod onih koji nisu direktno zainteresovani na problemima o kojima je reč i koji nemaju druge želje, nego da svoju slobodu i svoje granice očuvaju, ne otimajući se ni za što tude i ne mešajući se u unutarnje prilike drugih naroda. Tako n.pr. vidimo da i takve države, koje su od davnina i tipično neutralne, kao što su n.pr. Švajcarska, Norveška i Švedska, vode najozbiljniju brigu o svojoj sudbini u eventualnom svetskom sukobu, pa se, bez ikakve agresivnosti bilo prema kome, i bez ikakve namere da uzmu bilo kakvu oružanu inicijativu, savesno naoružavaju i spremaju za odbranu. Na to ih u prvom redu teraju nove doktrine o t.zv. totalitarnom ratu, koje su u mnogim zemljama primljene kao zvanične, a po kojima je, za postignuće pobeđe, sve dozvoljeno, pa tako i atak na neutralnost ili na nezavisnost bilo koje zemlje, ne mari da li je ona angažovana u sukobu ili ne. Osećajući tu opasnost, i najmirniji narodi, kao što su Švajcarci ili Skandinavci, forsiraju odbranu svojih zemalja i dižu borbeni duh, svesni da time neće naneti krivicu nijednom susedu, već da će ih naprotiv opomenuti, da treba da poštuju njihov mir, ako neće da, u odbrani svoje zemlje, ustanu svi kao lavovi. A danas je svakome jasno, da nema ni privremenih ni delimičnih ustupaka ili okupacija; već da i najmanji ustupak od suvereniteta i nezavisnosti, znači i konac slobodnog nacionalnog života.

U pripremi za odbranu svoje zemlje naš narod nije nikada ustupao ni jednom narodu na svetu, jednako kao što je uvek daleko bila od njega svaka pomisao na agresivnost. Ni po čemu nije naš narod kriv današnjem teškom položaju u svetu, niti ga je želio. Naprotiv, on će i dalje sve učiniti da ga ublaži i otkloni.

Svestan tog stava, koji u najvišoj meri odgovara visokim moralnim tradicijama naše nacije, jugoslovenski narod sa najvećim pouzdanjem gleda u budućnost. Znaajući da ne želi drugo nego mir i napredak, u međunarodnoj saradnji, naš narod ima puno pravo da očekuje da svi ostali narodi, daleki i bliži, manji i veći, poštuju tu njegovu želju. Ali još više, nego li na poštovanju drugih, to njegovo pouzdanje se zasniva na čvrstoj odluci, da to poštovanje sebi osigura svojom spremom i voljom da se brani i da ni za trun ne popusti od punog svog suvereniteta i pune nezavisnosti svakog i najmanjeg delića svoje teritorije. Nacionalni i državni ponos danas nisu romantika. Oni su danas istovetni sa najrealnijim životnim interesima zemlje i naroda. Zato je pozvano Sokolstvo da u današnjim vremenima, više nego ikada, gaji taj ponos i potstiče borbeni duh, baziran na tradicijama Kosova i Petrovog Gvozda, po koji-

Pobednička vrsta Ljubljanskog Sokola kod Nj. V. Kralja Petra II

U nedelju je doputovala na Bled vrsta Ljubljanskog Sokola, koja je po peti puta osvojila Mač blaženopćivšeg Kralja Aleksandra, pod voćstvom br. Dr. Viktora Murnika, čuvenog sokolskog tehničkog stručnjaka. Nj. V. KRALJ PETAR II blagoizvleo je primiti pobedničku vrstu Ljubljanskog Sokola. Br. Dr. Murnik pretstavio je Nj. V. Kralju članove vrste, braću: Župančiča, Gregorku, Longiku, Antosijevića, Slaninu, Pustiška, Fortea i Skrbinska. Nj. V. Kralj, čestitao je pobednicima i razgledao Kraljev Mač. Takmičari su imali da održe nekoliko vežbi pred Nj. V. Kraljem i Njih. Kr. Vis. Kraljevićima Tomislavom i Andrejem, ali su ove vežbe morale izostati zbog kiše.

55-godišnjica smrti Dr. Miroslava Tirša

Ovih dana navršilo se 55 godina od smrti osnivača Sokolstva, neumrlog Dr. Miroslava Tirša. Sa svetska štampa beleži ovu godišnjicu, ističući za sluge i rad ovog velikog čoveka. Kako je već poznato, noću između 8 i 9 avgusta 1884, u okolini Habichena kod Oetza u Tirolu, pao je u rijeku Achu Dr. Tirš. Njegovo mrtvo telo nadenno je tek 21 avgusta i 9 septembra je u Pragu priredjen svečan pogreb, kojem je prisustvovalo 1600 članova svih tadašnjih 89 sokolskih društava, pored ogromne mase ostalog praškog stanovništva, koje je došlo da isprati mrtvo telo velikog sokolskog genija.

Otac Sokolstva, Dr. Miroslav Tirš, je umro, ali njegovo delo raslo je i postalo poznato u čitavom svetu. Kod svih slovenskih naroda postoje jake sokolske organizacije, koje sa dužnim poštovanjem i dubokom zahvalnošću neguju uspomenu na prvog sokola.

Neka je večna slava osnivaču Sokolstva i besmrtnom geniju naroda češkoga, Dr. Miroslavu Tiršu!

Sednica Izvršnog odbora Saveza SKJ

U prostorijama Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije održaće se u subotu 26 i nedelju, 27 avgusta ove godine sednica Izvršnog odbora Saveza SKJ. Na sednicu treba da neizostavno dođu svi članovi Izvršnog odbora iz Beograda i unutrašnjosti. Početak sednice zakazan je za 14 časova. I. S.

Iz uredništva

Ovaj broj izdajemo povećan na 8 strana, sa materijalom iz Savezne prosvetne škole, koji će dobro doći i braći prosvetarima za prosvetni rad u jedinicama.

Naše zajedničke vežbe u Sofiji

Još pri samom polasku u Sofiju, lebdio je u mislima neprijatan i veliki »upitnik« u tome, kakve vežbače vodimo na slet i kako ćemo uspeti sa zajedničkim vežbačima. Jer — ovo je pitanje bilo za nas svih najvažnije. Zašto — »upitnik«?

Prvo zato, što je samo učestvovanje na sletu bilo u dugoj neizvesnosti a posle konačne odluke vremena za intenzivnije spremanje ostalo je razmerno malo, a mogućnosti pregleda vežbi od strane saveznog načelnštva, bar za muške vežbe, uopšte nije bilo. O spremi vežbača za Sofiju znalo se samo nešto u odlomcima, sa župskih sletova, no na kojima u većini slučajeva proste vežbe nisu zadovoljavale. Moglo je se pristupiti jedinom i poslednjem sredstvu i zahtevu t.j. da se ponovno, odvojeno i najstrožijoj reviziji podvrgnu sve proste vežbe svih prijavljenih vežbača za Sofiju. To je i učinjeno. Osim toga za samu Sofiju u svako slobodno vreme predviđen i organizovan je bio pregled i korektura prostih vežbi najpre sa župskim vodnicima vežbača radi jednoobraznosti uvežbanja, posle po župama, u stanicama, a najzad zajednički sa svima. Na žalost ova najvažnija zajednička smotra onemogućena je bila u Sofiji — baš kad smo počeli — jakom kišom, posle koje su ostali na vežbalištu lokve vode i blata. — Isto smo zatekli i sutra dan na sletištu izjutra, na probi članova što je nama oduzelo čitav čas vremena za probu. I pored rasturanja vode metlama i lopatama na suvija mesta, mnogi su članovi obavljali probu još u vodi. Nastup i vežbe članova na probi iako su donekle udovoljili nisu bili kako treba već i zbog mestimične vode i blata. Vremena pak za čekanje, da sunce isuši vežbalište nije bilo, jer nas je čekala isto pre podne druga obaveza prema »svečanosti« Molebene i povorci. Osim toga za probu su čekale spremne već sestre i naraštajci. A istoga dana posle podne imao je da bude već prvi naš nastup članova i članica. Članice su bile na probi bolje od članova imajući već i suviji teren. Pored toga bilo ih je manje. Naraštajci su bili slabiji. No — potstrek i bodrenje vežbača da sve ide dobro — ali posle podne da bude bolje, konačna vera i pouzdanje u vodnike i vežbače da će se za to potruditi — to je bilo jedino što je »upitnik« donekle smanjilo i što je moglo ulivati nadu da će se uspeh ipak nekako postići. — Jer — uspeti smo trebali i morali. Stoga i u poslednjem još trenutku dogovora sa vodama tačaka i autorom muzike — utvrđeno i obezbeđeno je sve, da tako i bude.

Posle podne prvoga dana sleta, za treću tačku programa puno sletište gledalaca očekuje napeto naše članove postrojene već pri ulazu a spremne za pohod. — Polaze!.. Nastaje tišina — jer njihova pojava uz muziku nije obična — već izaziva paž-

nju ne samo našu nego i svih na sletištu. — Čime? Znače šta je to svestetika? Eto! — Vežbači, na broju 778, svesni discipline i zadatka, ulaze čvrsto i u lepom ritmu koraka, ponosnim držanjem tela, podigute glave, vedre misli, puni pouzdanja po uzoru vode svoje tačke i vodnika struje i tako osvajajući gledaoce, idu u zbivenim strujama kao živi zid, čistom pravougaonika napred do sredine vežbališta gde se slikovito, glatko i primerno razdvajaju u manje, opet zbiveno, lepe struje, dok ne stanu lepom pojavom odeli celine i držanja tela nepomično kao kipovi u stavu »mirno«, u konačne struje — gotovi za vežbu. Sjajan je to nastup! Isto — kako je to idealno zahtevano pred odlazak u Sofiju u članku »Naše zajedničke vežbe za Sofiju« — u broju 25 »Sokolskog Glasnika«. Posle ovakvog nastupa — olakšalo je u duši a »upitnik« smanjen je već za 50%. Izvođenje vežbi? Iznenadilo je — prijatno! Nije bilo bez uobičajenih i pojedinačnih pogreški — no celina je bila vrlo dobra. Uspehu je mnogo doprineo lakši no za veliku celinu vrlo podesan sastav samih prostih vežbi. Sklad vežbača sa muzikom i voćstvom bio je potpun. — Odstup izveden je dosledno čisto kao i nastup. — »Upitnik« je sasvim — nestao. Progovorilo je bez i jedne reči — delo. Jer — tačka naših članova obzirom na broj, slikovitost nastupa sa primerom disciplinom, redom i opštom pripremom, odlazak i utisak celokupne impozantne pojave — bila je uopšte a naročito sa stručnog gledišta muški najjača i najbolja od svih na sletu u Sofiji. Uspela je neočekivano zahvaljujući doslednim pripremama, naročito bratu vodi što je najsvesnije ispunio poverenu mu dužnost, vodnicima struja što su sledili lični primer svoga vode i vežbačima što su shvatili značaj i ispunili zadatak svoga nastupa. — Upadljivi nedostatak ove tačke je bio čisto za nas t. j. nisu nastupili svi vežbači kako su bili prijavljeni. Zašto? — Jedinice, proverite i uskladite ovu štetnu i nedisciplinsku činjenicu, a slično i kod ostalih odeljaka.

Tačka naših članica, brojem 320, uzevši u obzir nastup, red, prijatnu i svesnu pojavu odelom i koraćanjem, ritmički skladno i čisto žensko izvođenje težeg i slikovitog sastava vežbi i sve ostalo — bila je najbolja od svih ženskih vežbi na sletu. No — pre podne na probi bila je — bolja. Ali i pored toga poželjele su sestre najveći uspeh.

Na dan omladine, tačka naših naraštajaca, u broju 520, nije udovoljila u pogledu željene zbivenosti struja, ispravnog i lepog držanja tela i ponosnog koraka. U lepo slikovitom nastupu i broju koraćao je naraštaj, nekako mlitavo, ravnodušno, kao da je zamoren i bez svesti zašto nastupa. Šteta! To nije pravi ni odgovarajući nastup našem naraštaju, koji je inače pun živosti, vatre i mladalačkog temperamenta a koji ima uvek da se pojavljuje kao sokolski takav. — Sam sastav vežbi, znatno teži od članskih, nije mogao da u postojećim okolnostima obezbedi čistoću i sklad izvođenja osnovaka kako treba. U celini tačka je bila dobra. — No sa obzirom na opštu sposobnost našeg naraštaja i što je nastupio tek treći dan sleta

ma jedino onda ako je jedan narod spreman da žrtvuje sve, može to sve da očuva i da ga natrag pridobije.

U današnjim vremenima treba da je sav narod kao jedan čovek, a Sokolstvo da je kvasac tog duhovnog jedinstva i te moralne mobilizacije. Jedino ako je tako, možemo i pored svih oblačina oko nas, sa punim pouzdanjem i punom verom da gledamo u budućnost.

mogla je biti znatno bolja, razume se, sa poštovnim iskorišćenjem vremena za to. Pored toga tačka je bila vrlo dobro primljena od gledalaca.

Tačka **naraštajki**, brojem 202, imala je sretan nastup i otstup — trčecim korakom uz muziku što je već bio plus u oživljenju tačke. Ovaj osvedočen način nastupa najbolje odgovara godinama i pojavi naraštaja. Vežba lepog, simpatičnog no i teže ali odgovarajućeg sastava i pored sitnijih nedostataka izvedena je ljupko, radosno pa tako je i primljena.

Peta tačka naših prostih vežbi **članova četa i starije braće** poslednjega dana sleta bila je u celini dobra. Najveći njen nedostatak bio je — malen broj. Prijavljeno je bilo više. — Staro zlo!

U principu sve zajedničke vežbe sleta uopšte trebale su da budu vežbane u življenju ritmu — pa tako i naše. No u želji da sve naše vežbe budu izvedene što čistije morali smo od ovog principa iako nerado — otstupiti i dozvoliti ritam srednjeg no ipak primljivog izvođenja. — Nastupi svih naših tačaka bili su slikovito lepi, odstupi jednostavni.

Celokupno uzevši nastupi svih naših odeljaka a sa obzirom na razne poteškoće navedene u početku članaka — uspehi su srazmerno u svakom pogledu na opšte zadovoljstvo. Pojava naših vežbača i vežbačica bila je svestrano i lepo markantna. **Pobedili smo — jer smo morali pobediti.** Zasluga za to pripada kako načelnicima i načelnicama župa, društava i četa tako i na samom sletištu **vođama tačaka, vođnicima struja, autoru muzike, značkarima, vežbačima i vežbačicama i svima onima koji su u službi sleta ma u čemu pomogli i doprineli našem opštem uspehu**, kojim je dobar glas i ugled našeg sokolstva ponovno uzdignut na odgovarajuću mu visinu. No — to još ne znači da je sve bilo odlično, a da bezbrižno skrstimo ruke. Ali i ovako kako je bilo, **zajednica dobre volje i poštovnog, skladnog rada stvorila je i zajednicu dobrog uspeha a to je za nas glavno.**

Pored toga na kraju a posle svega, unutarnje, sopstveno, čisto i vaspitno zadovoljstvo dobro izvršene sokolske dužnosti i dela svakog pojedinca i pojedinki, otače **trajno najsladom nagradom** za svu brigu i staranje u toj našoj i lepoj sletskoj zajednici. — A u buduću neka bude još bolje! Sve! Sa ponosnim i radosnim usklikom gesla **»uvek napred«** — svima Sofijskim saradnicima **zdravo i hvala!**

Miroslav Vojinović

Рад Соколског друштва Вучитрн

Соколско друштво у Вучитрну основано је у априлу 1910 године. Оснивачи друштва били су браћа: Др. Алекса Станишић и Рајко Караклајић. Први старешина друштва био је, брат Јеротије Елезовић. Рад је почео одмах, па већ 27 јуна исте године, друштво је свечано дочекало соколска друштва Јужне Србије, да сутра дан пешке оду преко Дренице у Манастир Девич, где је био на Петров-дан одржан први слет Сокола на Југу.

Друштво је суделовало у тој години на соколском слету у Манастиру Грачаница на Косову, а на соколском слету у Загребу, друштво је заступао брат Љуба Тамилковић, једини представник Косовских сељака земљорадника. Био је топло примљен од стране ослобођених Срба, а нарочито од Хрвата. Свуда је био одлично дочекан и третиран као изасланик Косовских Срба староседиоца, који су тешко очекивали национално ослобођење.

Пошто су у 1912 години наступили ратови друштво је радом престало.

Године 1924 омладина у Вучитрну, на челу са братом Петром Поповићем, а уз помоћ брата Јове Јовановића, поново је покренула рад соколског друштва. На челу друштва су наизменично стајали: браћа Сазда Парлић, Душан Боснић, пуковник, Јосиф Тамилковић, Милентије Симоновић, Радивоје Николић и други. Друштво је за то време суделовало на слетовима у Љубљани, Београду, Загребу, Скопљу и Сарајеву. Године 1934 на челу друштва дошао је брат Др. Иво Боловић, а за начелника брат Франц Чебашек. Од тада до данас друштво је радило непрекидно и са успехом. Са одласком брата Иво Боловића 1935 године на челу друштва дошао је брат Слободан Орловић, учитељ, који је и данас старешина друштва. Друштво редовно одржава јавне часове, академије, излете итд.

У години 1936 друштво је заузело у Соколској жули Скопље прво место као друштво, које је најбоље одговорило свим соколским обавезама које се од друштва траже. Друштво је суделовало 1936 године на соколском слету у Суботици; 1937 године на соколском слету у Скопљу, на свесоколском соколском слету у Прагу 1938 године, као и на слету Бугарских јунака у Со-

фији у 1939 години.

Године 1929, брат Душан Боснић, пуковник, основао је одбор за подизање Соколског дома. Одбор је радио са успехом и прикупио прву готовину, али је са одласком брата Боснића рад у неколико престао. У 1937 години за претседника одбора дошао је брат Лука Новаковић, који је рад одбора опет оживео. Пошто се у години 1938 поставила алтернатива: Или да друштво прекида са радом, или да подигне свој дом, то је брат Лука Новаковић са члановима одбора почео интензиван рад на подизању дома, па је дом био под кровом, благодарећи помоћи општине, разних Министарстава (дин. 85.000); рудника „Трепча“ (20.000 дин.); братског Савеза Сокола Краљевине Југославије (бескаматан зајам од 80.000 дин.); братске соколске жупе Скопље (10.000 дин.); грађанства у Вучитрну (27.000 дин.) Планове је бесплатно израдио инж. г. Рака Сикимић, док је чланство давало радну снагу.

Подизање дома према предрачуно износило је динара 310.000 без оградe дворишта, али је одбор успео да својим радом са истом сумом доврши све радове, па и ограду дворишта.

Соколство на Југу има један дом више, а Вучитрн, је добио преко потребну зграду у којој ће се обављати културни и просветни рад. Дом ће бити свечано освешан 3 септембра ове године.

Молимо оближња Соколска друштва да тај дан дођу на соколско славе у Вучитрн.

Katolički sveštenik g. Ante Dujmušić, pozdravlja Beogradske Sokole u Bitolju, prigodom posete Kajmakalanu.

Opustimo veseljačenje!

Zdi se, da je človeštvo krenulo na put, kakor pred vsemi velikimi vojnam. Po eni strani ogromno oboroževanje in ogromno delo s pripravami, po drugi pa veseljačenje in lukus do viška, kakor da bi se hoteli ljudje navživiti vsega predno pride pomankanje in strahote vojne. Da je v resnici tako, Vam pričajo časopisi iz katerih lahko izluščite gori navedeni dejstvi.

Tudi na nas Sokole ima to mrzljivo stanje gotov vpliv. Predvsem smo šele sedaj pravilno razumeli nekatera Tyrševa gesla ter pohiteli, da jih spravimo v okvir našega delovnega programa. Tako smo začeli gojiti obrambenost. Naše edinice ne jemljejo nujnih pozivov saveznih in župnih odsekov tako naglo v delo, kakor bi to bilo potrebno in kakor zahteva že sam duh obrambenosti t.j. vojaške točnosti. Izgleda da bo potrebno upejljati na akte, ki tretirajo probleme obrambenosti tri rdeče črte vojne administracije.

Če bi vzeli ta problem tako resno, kakor zasluži, bi nam zmanjkalo časa za naše prireditve zabavnega značaja in za naše čisto nepotrebne parade. Tako prireditve se lahko vrše po vojni, kakor se to pokazalo prošla leta; toda v času ko nebo zakrivajo temni oblaki in ko se vsi narodi resno pripravljajo da branijo pred nasiljem svojo zemljo, bi vsaj mi Sokoli lahko opustili velik del veseljačenja in naših nastopov ter tisti čas posvetili vojaški vzgoji naše omladine, da ne bi preveč zaostali za narodi, ki prično s telesno in vojaško vzgojo že pri 7 letnih dečkih. Na naših podeželskih nastopih gledamo v

vsakom kraju ene in iste vaje, ene in iste telodavce. Nastopu sledi veselica in ples, vse po enem vzorcu. Vabimo se medsebojno in zamerjamo ali se zahvaljujemo radi poseta. Trošimo ogromne novce, ki se stekajo po večini v druge blagajne in kaj majhen odstotek ostane v sokolskih blagajnah. Za obrambene prireditve, za resne zadeve pa nimamo razumevanja. Izgleda, kakor da je ples tisti, ki vabi mladino na prireditev. Temu mora biti enkrat konec, če nečemo da se bomo v sužnosti pokorili za naše ranjanje. Pa tudi če srečno prebrodimo težave svetovnega položaja, bo samo pripravljenost in respekt pred nami tisto ki nas bo obranilo.

Ne moremo zahtevati in tudi ne pričakovati od širokih narodnih plast, da varme situacijo in se ves preda duhu obrambenosti, kot je to stari poljski in nekoliko prepoznajo čehoslovački narod. Pri nas gotove razmere branijo tako spontano spoznanje in delo. Zahtevati pa moramo od gotovih organizacij, da to razumejo in da prično — četudi malo pozno — z delom. Največ pa moramo zahtevati od nas samih, ki imamo že po našem stoletnem programu ta gesla zapisana na naših praporih in so nam nenadni dogodki odprli oči in stvorili spoznanje besed, ki jih je nesmrtni naš Tyrš v svoji dalekovidnosti zapisal v sokolski evangelij.

Zato opustimo veseljačenje, opustimo veselice in prepogoste javne nastope z zabavami in se posvetimo popolni izvedbi programa obrambenosti. Prirejajo naj se le večji zleti na katerih pokažimo moč in izvežbanost. Gojimo streljanje, patroliranje, marševanje i.t.d. Tekmujemo v bojnih tekmah, patrolnih tekmah! Izvajamo bojne momente z odrejenimi nalogami! Pokažimo da gremo s časom!

Ivo Farčnik.

NAJMLADI PLANINAC — KAPLAR

»Politika« javlja: »Na slavi naših vojnika planinaca na Gorenjskem, deklamovao je pred mnogobrojnom publikom najmladi planinac, kaplar **Jože Bogataj**, učenik III razreda osnovne škole. Mali 9 godišnji Jože svršio je vojnu obuku i položio ispit za kaplara sa odličnim uspehom. Najmladi planinac ide u školu u uniformi, sa svima oznakama svoje komande i sa kaplarskom značkom«.

Ovo je još jedan dokaz više koliko naš narod, a naročito omladina, voli svoju narodnu vojsku.

Utisci sa puta od Varne do Splita

(Svršetak)

Iako nema autentičkih podataka, računa se, da je posle albanske Golgote, tu u tudini našlo smrt 30.000 naših najboljih sinova u cvetu mladosti, — pa gde su njihovi grobovi, tko će se za njih pobrinuti, ako ne zahvalna otadžbina, koja im se nastoji time odužiti. Pomislih na stihove:

*Plavo more — grobnica je njina,
Svaki koral natopljen je krvlju,
A biserje oblik suze ima.*

*Zvezde njima uljanice pale,
Morski vali heroje nam slave
I polažu biserne im vence...*

Ostavili smo ostrvo Vid, a to sve to mesto i belina krsta prožela je naše duše molitvom i zavetom, učvrstivši u nama veru i nadu. Ali, još nismo dovršili svoju misiju, — još jedan venac čeka...

Razgledali smo Krf. Nešto nas je vuklo da obidemo i obnovimo one događaje koji su se tako snažno zasekli u našu istoriju. Tu su naši bili, — tu su mnogi pali, — a mnogi prožeti novom snagom spremali se na novo herojsko delo »prodor solunskog fronta«.

Ostavili smo Krf približavajući se »Plavoj grobnici«. »Lovčene« je usporio vožnju, a mi smo se svrstali na palubi. Sunce je daleko zalazilo i prosipalo svoje zlatne zrake kao da milu-

je i blagosivlje ovo sveto mesto na kojemu je okrutni Posejdon progutao toliko naših žrtava. Stigli smo — i tu je održan dirljiv govor, opevana molitva, »večnaja pamjat« i dok je zvuk sirene broda prolamao svečanu tišinu, a naše suze mešale se s kristalima penušava mora, — naš je venac tonuo sve dublje na dno mora da donese »Njima« pozdrave naše. Čas je to bio najdublje pobožnosti, kada se živi sa mrtvima ljube, u beskrajsnosti neba i mora... Odlazili smo, a naši pogledi milovali su to plavo more s kojega su nas pratili beli penušavi valovi, kao tihi pozdrav legija mrtvih...

Plovidba je bila ugodna; prolaze se mora, kopna veličanstveni pejzaži, a kad se nade još tako veliko, idejom homogeno i harmonično društvo kao što je bilo naše, sokolsko, na »Lovčenu«, to je pravi užitak. Uvek se je unosio veseo duh pa je bilo i pesme i šale.

Cim je »Lovčen« stigao u naš plavi Jadran osećali smo se kod kuće. Svi smo s ljubavlju promatrali našu lepu obalu od ušća Bojane pa dalje: Ulcinj, Bar, ubavi kraljevski Miločer i Budvu. Koliko li krasote! Sve se to upija u nas i ništa nećemo da propustimo.

Iz Budve organizovali smo uz pomoć našeg komesara broda izlet au-

tomobilima u Cetinje, pa preko »Lovčena« u Kotor. Tko to nije prošao, ne može da dokuči kakav je užitak ovuda proći, a naročito za zalaza sunca. Usponom pruža se veličanstven pogled na Budvu, Miločer, u daljini vidi se »Skadarsko jezero, a na povratku s Lovčena — čitava Boka Kotorska. Impresionirala nas je ta božanska lepota prirode i ponosni smo što to imamo, čemu se svaki putnik divi, mi smo se osećali još gordiji.

U Kotoru dočekali su nas tamošnji Sokoli i priredili ugodan doček. U svežoj lepoti ranog jutra ostavili smo Kotor i doškoru evo nas u kneževskom Dubrovniku gradu, sv. Vlahu. Pristali smo u Gružu. Šetnja Dubrovnikom je carstvo priča. Kuda bi me odvelo opisivanje dojmova svih onih istorijskih i arhitektonskih remek-dela kroz vekove! U malom krugu od par stotina koraka urezana je hiljadugodišnja istorija Dubrovnika. Tu je renesansa, romanski stil, gotika, bogati barok, itd., — pa ipak sve to čini harmoničnu celinu najvećih kontrasta. Lokrum, Lapad, Plava Špilja i sva romantika Dubrovnička očarava i zanosí posetioca — pa nije čudo da je ta poezija našla izraza u Divu Francu Gunduliću idr.

Ostavili smo Dubrovnik uveče kad se je kupao u moru svetla, a u Split smo stigli 22. jula ujutro. Oprostili smo se s našim »Lovčenom«, posadom broda i međusobno, da se vratimo svojim kućama. Odmorivši se još kupanjem na Bačvicama, prošetali smo se Splitom i poklonili Meštovi-

ćevom »Grguru Ninskom«. Velika je i lepa naša obala, pa je šteta da se taj vebni spomenik utišnuo baš u peristil Dioklecijanove palače — rekao je A. T. Serstevens, francuski pisac.

A. Čelap

Tridesetpet godišnjica Svesokolskog sleta u Ljubljani

Ove godine navršava se 35 godina kako je u Ljubljani održan veliki svesokolski slet, kao proslava tridesetpetogodišnjice osnutka Ljubljanskog Sokola. Na sletu pored velikog broja slovenačkih Sokola, učestvovalo je i oko hiljadu čeških sokola sa dr. Šajnerom na čelu. Bile su prisutne i sokolske delegacije iz Poljske, Rusije i Amerike, kao i lep broj bugarskih Junaka. Sokoli iz Srbije, Hrvatske i Dalmacije bili su naročito srdačno primljeni. Hrvatski Sokoli sa slovenačkim skidali su nemačke napise po ulicama, manifestirajući svoje jugoslovenske nacionalne osećaje. Mnogima je živim učesnicima ovoga slavlja u sećanju vebna povorka kao i oduševljeni govori predstavnika češkog, poljskog, srpskog, hrvatskog i slovenačkog Sokolstva i bugarskih Junaka.

Sokolsko društvo u Stražišću, Dravska banovina, održalo je javnu vežbu, na kojoj su uzeli učešća i Sokoli iz Kranja sa svojom muzikom i vežbačima. Brojni gledaoci srdačno su pozdravili izvođače.

Naš najlepši pozdrav

Koji je naš narodni pozdrav najlepši i najdostojniji? — to pitanje bilo je višestru postavljeno. Odgovor nije težak. Naš najlepši pozdrav je »Zdravo«. Ne samo da je »Zdravo« službeni pozdrav Sokolstva, s njim se najrade pozdravljao Kralj Aleksandar, a rado se s njim služi i naš mladi Kralj Petar. I Njegova Majka Kraljica Marija često ga upotrebljava. Poznato je da se i u našoj vojsci kao drugarski pozdrav među oficirima, a jednako među podoficirima i vojnicima skoro isključivo upotrebljava »Zdravo«. Taj pozdrav je uobičajen i u našem svagdanjem životu, kako među socijalno jednakim, tako i među prijateljima i znancima. On je izraz poštovanja prema višem i izraz naklonosti prema podređenom. U pozdravu »Zdravo« očituje se demokratski duh našeg naroda i njegova iskrenost. Pored svega toga, pozdrav »Zdravo« jednako upotrebljavaju Slovenci, Hrvati i Srbi te tako ima opšti jugoslovenski značaj. Držimo se našeg »Zdravo« u svim prilikama i uvek ćemo pozdraviti pravilno i dostojno.

(»Jutros«)

Okrušni slet velikokikindskog sokolskog okružja održan je u Dragutinovu, uz sudelovanje okolnih jedinica. Javna vežba uspeła je u svakom pogledu. Nastup vojske bio je pozdravljen urbesnim ovacijama. Uveče je priredena svečana akademija.

Savezna prosvetna škola

U cilju pojačanja kadra sokolskih prosvetnih radnika u narodu, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije otvorio je četrnaestdnevni tečaj, na kome, iz svake župe, učestvuju po nekoliko slušalaca.

Na pomenutom tečaju drže predavanja stari i iskusni sokolski radnici, koje, pored znanja i sposobnosti, kra-

još uvek dosta zaostao, neizgrađen i neformiran.

Učenici ovog tečaja nisu početnici u sokolskom radu. Pre dolaska u ovu školu mnogi su od njih preživeli bezbrojna vatrena krštenja u svakom pravcu, jer su u četnim i društvenim upravama vršili razne funkcije, koje na delu uče i osposobljavaju sokol-

za jedan potpun i svestran sokolski rad treba imati dovoljan broj spremnih, aktivnih i požrtvovanih radnika, koji znaju, mogu i hoće da služe Sokolstvu, narodu i državi, bez koristi i slave.

U Prosvetnoj školi slušaocima se pruža prilika, da vide sokolski rad po delovima i u celini i to onakav, kakav treba da bude.

Sve sumnje u ovom ili onom pravcu prestaju. Tu se dolazi do saznanja potpunih i tačnih i niko nema razloga, da se koleba u svome radu, jer je dobio jasnu sliku šta valja, a šta ne valja.

Možda su mnogi od učesnika u svojim jedinicama radili nepotpuno, pogrešno i s vremena na vreme, što je takođe slaba strana sokolskog rada, jer ako se zamah prekida isti nemaju onaj rezultat, koji bi inače trebali i morali imati.

Sve dobre i rdave strane sokolskog rada u toku jednog dugog niza veoma dobrih, znalački spremljenih i korisnih predavanja jasno su predložene slušaocima, koji su se, u tom pogledu, naoružali sigurnim kriterijumom neophodno potrebnim svakom javnom a najviše sokolskom radniku.

Daleko bi nas odvelo kad bi redali sve ono, što se iz sokolskog života predavalo u toku ovog tečaja. Ali, radi bolje ilustracije pravog stanja stvari, prikazaće se samo nekoliko važnijih pravaca, koji su do sitnice obrađeni i usađeni u dušu i srce svakog učesnika.

Sokolci nemaju ubojnog oružja, da sa njime probijaju i krče puteve, koji vode svetlom, ali i dalekom i uzvišenom sokolskom cilju. Oni imaju jedno drugo, ne manje važnije oružje — svoj jezik, kojim vešto rukuju i postižu željene rezultate.

Da bi svojim jezikom mogli što bolje rukovati i postizavati željene i mnogostruke ciljeve u tome se moraju prethodno dobro obučiti i spremni za borbu, koja nije laka ni retka.

Nauka, koja nas usposobljava u tom pravcu, zove se nauka o besedništvu.

Potrebna predavanja iz odnosne nauke o besedništvu, drži naš savezni prosvetar brat Miloš St. Stanojević, profesor i upravnik Prosvetne škole.

Stara je i nepobitna istina: »Koliko ljudi, toliko čudi«, pa ipak, brat Stanojević je umeo, prema svakom tečaju, da zauzme odgovarajući stav, i samo kroz bratsku ljubav, staranje i požrtvovanje, osigura primeran red, disciplinu i bezuslovnu poslušnost.

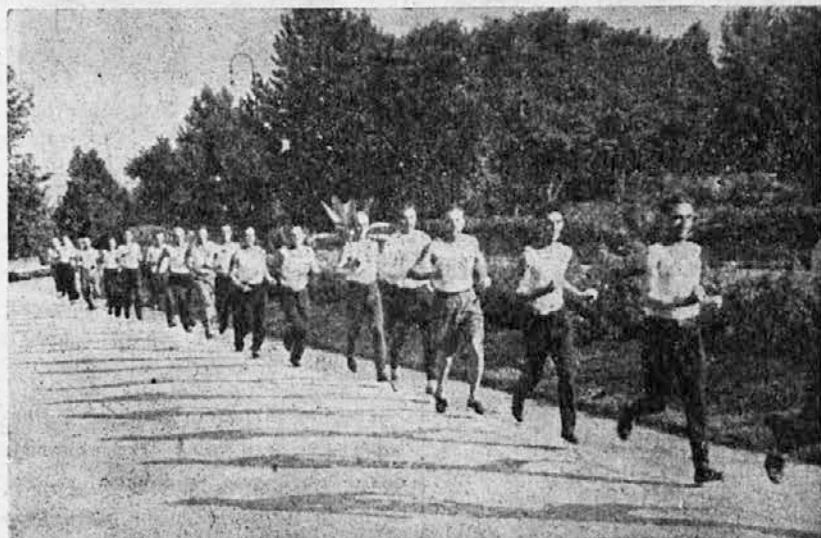
Njegov je predmet imao neposrednu vezu sa govorima pred vrstom kritikama i debatnim večerama, koje je on, sa strpljenjem, umešnošću i taktikom vodio.

Brat Dr. M. Pavlović, profesor univerziteta, kao biser lepim i biranim rečenicama, koje su izlazile jedna iz druge, do detalja je izložio istoriju i rad slovenskog Sokolstva od dana

zaciju, čija je uloga za narod i državu velika i neprocenjena.

O sokolskoj štampi i štampi uopšte održao je jedno predavanje brat Dr. T. Protić. On je govorio o značaju štampe kao i dobrim i rdavim posledicama, koje od nje dolaze.

Tom prilikom naveo je razna gesla, koja karakterišu vrednost štampe od kojih su najvažnija:

Jutarnja vežba: na dugačkoj stazi

njegovog osnivanja pa sve do danas. Njegova su predavanja bila lepa i sistematski izgrađena, zanimljiva i, što je najglavnije, sa mnogim novim i dubokim mislima i opažanjima, koja su slušaocima do kraja oduševljavala.

O vaspitanju naraštaja i sokolskom taborovanju govorio je brat M. Skovran. On je svoju ulogu toliko dobro shvatio i u istu se uživao, da se svaka izgovorena reč čisto lepila za dušu i srce slušaoca. Citavi niz najlepših opažanja iz ovog sokolskog polja rada otkrivena su tečajcima, koji su, kao očarani, gutali svaku njegovu reč. Kad je govorio o taborovanju, on ga je tako slikovito prikazao, da se imao utisak, kao da smo pod šatorima ispod neke visoke planine, s čijih, šumom obraslih strana, zubore čisti planinski potoci, koji se slijavaju u jednu reku na čijem dnu gledamo beli pesak i pastmke.

Selo i seljaka, njihov život, jad i patnju, kulturnu zaostalost, neprosvetčenost i ućmalost kroz nekoliko predavanja lepo je prikazao brat Đura Brzaković.

Brat Brzaković je Sokolstvo, koje je u selu i seljaku otkrilo rasnu snagu i moralnu veličinu, obeležio kao jednu zdravu i demokratsku organi-

»Štampa je ogledalo kulture.« — »Napredna štampa je izraz i potreba naprednog naroda.« — »Širenje i unapređenje sokolske štampe, to je ispunjavanje sokolske dužnosti.« — »Naša sokolska štampa razvija jugoslovenski nacionalni duh i ponos, razvija jugoslovensku nacionalnu svest u sokolskim pripadnicima.«

Velika je šteta što štampi, obzirom na njenu važnost, nisu posvećeni bar 2—3 časa. I pored lepog izlaganja brata Protića potpisani smatra da je jedan čas bio i suviše nedovoljan, da ukaže na sve one dobre i rdave strane, koje sadrži ova ili ona štampa.

Pored toga, sokolska štampa je moćno sredstvo pomoću kojega se na raznim daljinama, prenose i šire sokolske misli i ideje. Ona je stalna veza između sokolskih pripadnika, koji žive udaljeni jedni od drugih. Zato je i njeno dejstvo neprocenjivo, pa ima puno razloga što se za štampu kaže, da je sedma svetska sila.

O uticaju vežbe na telo govorio je brat Dr. M. Feliks, sanitetski pukovnik, koji je u kratkim crtama izneo čitavi niz podataka i nepobitnih dokaza, da je vežba masovna potreba svakog živog ljudskog bića. Njegova su predavanja zasnovana na veštom iskustvu nauke, te su kao takva bila potpuna i ubedljiva.

Brat Čeda Živanović, sudski major i ljubitelj pozorišne umetnosti držao je predavanja o jugoslovenskoj dramskoj umetnosti i sokolskom pozorištu, tome moćnom sredstvu za širenje nacionalnih i humanih ideja. On je, na lak i razumljiv način, izneo značaj i važnost našeg pozorišta kako sa kulturno-prosvetne, tako i u-metničke i ekonomske strane, jer je poznato, da su pozorišta glavni izvori društvenih prihoda.

U kratkim crtama objasnio je organizaciju pozorišne sekcije, njen odnos prema društvenoj upravi i obratno.

Zatim je brat Živanović detaljno izneo, kako se vrši spremanje i izvođenje jednog pozorišnog komada. Inceniranje raznih zvukova, vatre, te ulogu reditelja, glumaca, uređenje pozornice i ostalih pojedinosti, prikazao je dosta slikovito i razumljivo na što su mu slušaoci potpuno zahvalni.

Pored navedenih predavanja držana su još i ova: osnovni principi sokolske zajednice, o štednji, trezvenosti, sistem telesnog vežbanja, o sokolskim tečajevima, moralu u našoj narodnoj pouziji, praktične muzičke vežbe, horske recitacije. Zatim, vaspitanja u životu, vaspitna disciplina, o statistici, Sokolstvo i žena, sokolski prosvetni rad, naučna podloga Sokolstvu, sokolski rad na selu, So-

Na okupu oko brata prosvetara za vreme odmora.

se i velika ljubav, želja i težnja, da se svi tečajci što više i jače osposobe, kako bi što bolje poslužili cilju, kome neotstupno teže.

Svi nastavnici ove škole ulažu maksimum svoje volje, znanja i energije i svim silama nastoje, da sve što se može dadu i prenesu na svoje slušaocce, koji će se, po svršenom tečaju, razići u narod i ponovo nastaviti svoju tešku, ali i uzvišenu sokolsku akciju na stvaranju boljeg, radnijeg, moralnijeg i svesnijeg čoveka, koji je

ske radnike.

Za veći broj slušalaca moglo bi se, s puno prava, reći da su došli kaljeni i prekaljeni i da im u tom pravcu više ne treba ni uputa, ni pouka, ni saveta, jer su na terenu svršili praktičnu sokolsku školu života iz koje se ne izlazi lako nedoučen i nedopečen.

Ali stvarnost drukčije govori.

Poznato je, da se u svim sokolskim jedinicama ne radi jednako i sa istim oduševljenjem u svakom pravcu, jer

Slušaoci Savezne prosvetne škole sa svojim nastavnicima.

Na času u učionici.

kolstvo, dom i škola, sokolske priredbe, sokolske čitaonice i knjižnice, sokolsko vaspitanje dece, propaganda putem filma, socijalni principi u Sokolstvu, Muzika u Sokolstvu, Propaganda putem radija, duševna higijena u narodu, eugenika, higijena, Sokolstvo i savremene prilike, idejni osnovi Sokolstva i t. d. — koja su na slušaocima ostavila trajan i neizbrisiv uticaj. — Svakog dana imali smo čas gimnastike u jutru i u veče.

Sem napred pomenutih nastavnika

srce, koje se nije steglo od bola i tuge za izgubljenim Kraljem-Vite- zom. Celokupna Marseljska tragedija »ocrnjena strašću i izdajom« — kako to kaže Njegoš, nehrojeno puta sinula je pred očima sokola i sokolica.

Izvršena je poseta Pančeva i Pančevačkog aerodroma. Prikazano je nekoliko filmova iz sokolskog života među njima i tonfilm. »Oj, letni sivi sokole« — i film sa sofijskog sleta.

U čitaonici za vreme odmora.

držaće svoja predavanja još i sledeća braća i sestre: Dr. Vladimir Belajčić, ing. Smiljanić, Svetolik Pašćan, J. Parnicki, O. Skovran, Dr. Aranitović, E. Antonijević, B. Koljenšić, ing. M. Cvejić, Z. Vojnović, Dr. M. Matić, S. Marić, P. Mojsilović, I. Lavrenčić, Jovan Šepa, Dr. Grga Bogić, Dr. M. Kristić i Dr. Alfred Pihler.

Razgledanjem Lovačkog muzeja na Topčiderskom brdu, Muzeja Kneza Pavla, Vojnog muzeja i zoološkog vrta, gde su ujedno, pored potrebnih objašnjenja od strane brata Stanojevića, držana i odgovarajuća predavanja, tečajci su obogatili svoja saznanja i u tom pravcu.

Gledajući u Vojnom muzeju krvlju poprskano odelo Kralja-Mučenika kao i revolver sa kojim je ubijen, nije ostalo ni jedno oko, koje se nije orosilo suzom žalosnicom niti jedno

Za vreme celog tečaja slušaoci su pokazali primernu disciplinu i volju, da se što više usposobe za teške sokolske dužnosti, koje ih čekaju po povratku u svoje jedinice. Ni jedan čas dosade, međusobne netrpeljivosti ili disharmonije nije se mogao ni naslutiti, a kamo li videti.

Iako su predavanja držana preko celog dana, a kritike i debatne večeri do kasno u noć, niko se nije osetio zamorenim niti pokazao želju da se rad prekine.

Da nije oštro pedagoško oko brata Stanojevića bilo stalno budno i neprestano bdilo nad svima učesnicima tečaja, vodeći pri tom strogo računa i o časovima odmora, možda bi se pojedine debate produžile do iza ponoći.

Braća bugarski »Junaci« Petar Angelov i Andrej Andrejev bili su zajedno sa Rusom Baziljevićem Leonidom, Poljakom Edmundom Kosmanom i Poljakinjom Certović Vandom,

centar opšte pažnje i bratske ljubavi.

Da su na tečaju bili zastupljeni i braća Čehoslovaci, radost bi bila potpuna, ali su isti, zbog njihovog izvanrednog teškog položaja u današnici, izostali.

Kroz ovaj skup svesnih slovenskih sinova naziru se konture velike i moćne Slavije, koja je izvor i utoka Sokolstva.

Sa braćom Bugarima, s kojima nas vežu ista slovenska krv, jezik i pismo, toliko smo se srodili i jedni drugima približili, da smo se osećali jedno, kao što u stvari jesmo, samo da nas nisu politika, tuđi interesi i slovenska nesvest vekovima delili i okretali jedne protiv drugih.

Osećaj i potreba za zbližavanjem i konačnim ujedinjenjem naša dva bratska naroda prirodni su, logični, spontani i neophodno potrebni. To je stvar bliske budućnosti, koja će na delu pokazati sokolsku i junačku setvu i — žetvu.

Tečaj će se završiti odlaskom na Oplenac, gde će se tečajci pokloniti senima najvećih boraca i tvoraca naše velike i moćne Jugoslavije — zemlje Obećane. Pokloniće se senima Velikog Kralja Petra I Oslobođioca, koji je, s puškom u ruci, četovao, dizao ustanke i lomio teške okove na rukama i nogama naše porobljene braće. Pokloniće se starim, kuršumima izrešetanim i slavom ovenčanim zastavama, koje čitav narod, kroz bure i oluje, vodiše i oslobodiše od vekovne tame. Pokloniće se senima najvećeg sina, ratnika, političara i državnika neumrlog Kralja-Mučenika, koji je svoj život bezbroj puta stavljao na kocku, da se najzad ceo žrtvuje i sagori na oltaru domovine, koja mu je uvek pred očima lebdila.

Stanko O. Stanković

Učesnici ovogodišnjeg tečaja Savezne prosvetne škole

Župa Banja Luka: Aleksić Petar.

Župa Beograd: Zapolenko Sergije, Nestorović Dragoslav.

Župa Bjelovar: Mosbrucker Stjepan.

Župa Celje: Mahkote Milan, Škerle Antonija, Plavšak Marta.

Župa Cetinje: Bokan Stevan.

Župa Karlovac: Trkulja Ljubica, Štrucelj Štefica, Gruber Ana, Presl Miro.

Župa Kranj: Kobentar Anton, Rutar Ludovik, Jeglič Poldka.

Župa Kragujevac: Puškarić Franjo, Zikov Dragoljub, Stojanović Dušan, Veličković Stanislava, Milošević Svetozar, Čirić Borivoje.

Župa Ljubljana: Brezec Vida, Drašček Stojan, Figar Vjekoslav.

Župa Maribor: Ostrouška Marija.

Župa Mostar: Vukasović Nikola, Radović Radomir, Stanković Stanko.

Župa Niš: Petrović Zagorka.

Župa Novi Sad: Skeledžić Mita, Kozomora Miloš, Vasiljević Stevan.

Župa Novo Mesto: Osterc Adolf, Kolenc Riko.

Župa Osijek: Milinković Antun.

Župa Petrovgrad: Šinžar Slavka, Granfil Toma.

Župa Sarajevo: Čulum Dušan, Drišnjak Risto, Gavrilović Milenko, Savičević Boško, Kureš Vlajko.

Župa Skoplje: Sendić Josim, Todorović Uroš, Vukelić Branko, Zindović Dragoljub.

Župa Split: Svetec Vjekoslav, Sredojević Milivoj, Stojković Petar.

Župa Sušak: Velfl Vladimir.

Župa Šibenik: Šokota Ante, Japundžić Nikola.

Župa Tuzla: Gluhic Omer.

Župa Užice: Jevtić Danica.

Župa Varaždin: Pirjavec Marija, Mežnarić Rudolf, Špoljar Tomislav.

Župa Zagreb: Golob Antonija, Kovčić Josip, Dimitrijević Rastko.

Bugarski Junaci: Andrejev Andreja, Angelov Petar.

Ruski Soko: Baziljević Leonid.

Poljski Soko: Certović Vanda, Kosman Edmund.

Sokolska akcija u narodu

Sokolstvo, budući skup vrlina i nosilac svih ideala, u stalnoj težnji, da svome narodu veći u službi i pomoći bude, ima jedino i osveštano pravo, da se nazove opštim narodnim pokretom za preporod celoga društva.

Nemajući u sebi ni trunke sebičnosti, lukavstva ili koje druge štetne i razorne osobine, koje nose drugi razni pokreti, s ove ili one strane, ono, s puno opravdanja, može sebe nazvati univerzalnim pokretom.

Ni jedna druga organizacija, ma u kcm narodu bila, ili se na ma kom delu Zemlje pojavila, nije tako opšta i korisna za sve ljude, bez razlike na pol i uzrast, kao Sokolstvo.

Sokolstvo, služeći verno svome narodu, duboko ponire u njegov život, duh i karakter, te svuda, gde god bude, ostavi svoj trag, svoj žig i svoj blagotvorni uticaj. Mora biti i suviše gruba i sirova duša jednog člana današnjeg društva, koja ne bi mogla, da se obojadiše osobinama Sokolstva. Ono, kao potpuno demokratska organizacija, ne prežaluje od bogatstva i siromaštva, kulture i prostote, znanja i neznanja, svuda zaviri i proceni stanje stvari, i, poput Hrista, širi propagandu bratstva, jednakosti, opšte trpeljivosti i upućenosti jedne na drugu, jer čovek je čoveku uvek najveći prijatelj i — neprijatelj. Ovo utoliko pre, ukoliko su i sudbinski međusobno povezani. I, vršeći tu svoju svetlu misiju, ono zalazi kod bogatih, izliva potreban broj kapi i mekša njihova srca u korist siromašnih, dolazi kod siromašnih, diže njihov duh i veru u bolje i srećnije dane i čini život snošljivijim sa manjim brojem ubistava i samoubistava, koja se, vrlo česte javljaju tamo, gde Sokolstvo nije uspeo da dode i poseje svoje spasnosno seme.

U neprestanoj težnji, da čoveka popravi, uzdigne i unapredi, Sokolstvo ima i razna polja svoga stalnog dejstva, koja ću, jedno po jedno, u najkraćim crtama izložiti, kako bi što bolje i preglednije pretstavio i ujedno opravdao postojanje ove velike narodne organizacije.

Stojeći na principu: »U zdravu telu, zdrava je i duša«, Sokolstvo, kroz svoje glavno vaspitno sredstvo — telovežbu — jača zdravlje i udvostručava snagu svojih pripadnika. I, na taj način, kroz pojedince, podiže i umnožava zdravlje i snagu celog naroda.

Telovežba nas usposobljava za lakšu i sigurniju borbu u običnom — svakodnevnom životu. Vežbanjem se postiže i estetska strana našega tela. Pored toga, telovežba deluje i na duševnu stranu svakoga vežbača razvijajući u njemu jaku volju, čvrst karakter, dobro i brzo shvaćanje, rasuđivanje, okretnost, prisebnost, odlučnost i samopouzdanost. Pri tom vaspitava svakog pojedinca u dužnostima prema sebi i narodu.

Sokolstvo, kroz vežbu, podiže i moralne osobine kao što su: otpornost, hrabrost, istrajnost, trezvenost, skromnost, nesebičnost, požrtvovanje i tačnost.

U tom cilju Sokolstvo teži, da vežba obuhvati sve narodne slojeve na osnovu čega će se pojedinci naučiti, da žive u zajednici i — za zajednicu.

Na osnovu svega izloženog telovežba je moćno sredstvo za vaspitanje čoveka, kako telesno zdravog, tako duhovno i moralno jakog, što je i njen glavni cilj u Sokolstvu.

Sokolstvo, podižući čoveka telesno, želi da ga i duševno prosveti i unapredi, jer ako bi ga samo jednostrano vaspitavalo, ne bi se postigli željeni rezultati, to jest, pojedinci bi bili telesno jaki, a duhovno slabi i obratno. Sokolstvo teži, da postigne najvišu harmoniju između tela i duše i samo kad u tom potpuno uspe može se sa zadovoljstvom reći, da je udovoljilo svome zadatku.

Duhovno vaspitanje i uzdizanje svojih pripadnika Sokolstvo uglavnom vrši pomoću svojih prosvetnih odbora, odnosno prosvetnih radnika, koji su nosioci uzvišene sokolske misli i ideje.

Ovu svoju delikatnu akciju prosvetari i njihovi saradnici sprovode naj-

više putem govora pred vrstom, koji su jedna od najboljih metoda za sprovođenje sokolske ideologije. Kroz pomenute kratke govore pred vrstom, prosvetar ili neko drugo lice iz prosvetnog odbora, proročki deluje na slušaocima. Svaka reč ostane kao uklesana u dušama i srcima vežbača. Zato se u praksi pokazalo, da su govori pred vrstom moćno sredstvo za širenje Sokolstva u svakom pravcu.

Posle toga, dolaze razna popularna predavanja, koja imaju za cilj, da sokolsku misao i ideju rašire do krajnjih sela i zaseoka naše prostrane zemlje. U ovom smeru dobro dode osnivanje narodnih univerziteta u delokrugu Sokolstva.

Na pomenutim univerzitetima govornici se redaju i iznose svoja i opšta mišljenja. Biva i neslaganja u izlaganjima i pogledima, ali to ne šteti već koristi, jer kod publike budi interesovanje, pošto joj se tom prilikom pruži zgodan materijal za komentisanje. Na taj način dvorane se pune i predavačima je stvorena mogućnost, da, kroz svoje govore, šire ideje za koje se zalažu.

Davanje knjiga na čitanje od velike je i neprocenjive važnosti. Dobra i poučna knjiga korisno utiče na čitaoca. Samo u tom pravcu svaki knjižničar treba da je veoma umestan i da zna, prema dobu i uzrastu, kome će i kakvu knjigu izdati na čitanje.

Sokolski listovi su veoma važna i zgodna sredstva za širenje sokolske misli u najšire narodne slojeve. Svaki okretan i dovitljiv prosvetar naći će stotinu puteva i načina pomoću kojih će raširiti sokolsku štampu u narod. Priređivanjem izložbe sokolske štampe, sa kojom se, na očigledan način, posetiocima daje mogućnost, da vide razne sokolske listove i druga popularna izdanja jedan je od najboljih puteva u ovom pravcu.

Dejstvo štampe je od neprocenjive vrednosti. Ona je skup najlepših misli i pogleda raznih ljudi bujne mašte i velikog zapažanja. Pored toga, ona ide od ruke do ruke, od usta do usta tako, da se desi, da jedan broj nekog lista pročitaju više desetina čitalaca. A to je već zavidan uspeh, koji, nas Sokole, samo veseliti može.

Štampa ima tu prednost, što govori odabranim rečima o najzaslužnijim ljudima, događajima ili stvarima ljudske zajednice. Na taj način podiže duh i moral, kuje karaktere i svestrano izrađuje čitaocima, što je van domašaja svakog prosvetara, pa ma koje sprema i sposobnosti bio.

Pozorišta su, takode, važna i moćna sredstva za narodno prosvetivanje. Sokolstvo, preko svojih pozorišnih sekcija, daje razne pozorišne komade iz sokolskog i narodnog života. Njihov uspeh i uticaj na publiku zavisi od duhovnog kvaliteta i glumačke veštine diletanata.

Naša sokolska literatura još je oskudna i ista ne raspolaže sa delima zamašnjije umetničke vrednosti, koja bi prikazala sokolski život i rad u opšte. Ali budućnost je pred nama, pa se nadati, da ni u tom pravcu ne ćemo izostati.

U prosvetne svrhe korisno služe i filmovi sa naročitim i odabranom propagandnom sadržinom.

Razni izleti, pored koristi, što se pomoću njih upoznaju, do tada, nepoznati krajevi i narod u njima, korisno služe kao prosvetna sredstva, jer se kroz njih sokolski pripadnici navikavaju jedni na druge, uče uzajamnoj pomoći i požrtvovanju kao i cenjenju staranja voda i organizatora izleta, na koje padaju sva težina i odgovornost naročito u moralnom pogledu. Na izletu mladi na delu vide, kako je to teško i sa velikom odgovornošću skopčano, voditi brigu za druge. Kroz to osećanje u česnici sa izleta uče se redu, disciplini i apsolutnoj poslušnosti. U protivnom odmah se, na licu mesta, oseće štetne posledice od toga.

Na izletima se uvek pruži zgodna prilika, da se na važnijim mestima održi po neki prigodan govor iz naše teške i krvave prošlosti, koji izletnike potseti na sve one muke i stra-

U kancelariji Savezne prosvetne škole.

danja, kroz koja je naš narod morao proći, da se jedanput konačno oslobodi i ujedini. Odnosni govori korisni su još i zbog toga, što bude nacionalnu svest, koja je danas potrebna nego ikada pre, jer, kao što vidimo, preko noći slobodni narodi postaju robovi raznih zavojevača.

Najmoćnije sretstvo za sokolsko zbližavanje jest društvenost odnosno ljubav, koja svojom magičnom snagom povezuje sve sokolske pripadnike u jednu nerazdvojnu celinu. Bez ljubavi sokolski redovi neće biti ispunjeni onom svetom toplinom, koja zagrejava srca i duše onih, koji su se dobrovoljno primili, da ponesu svoj teški krst, pod kojim se pleća ugibaju. Hristos je kazao, da će njegove učenike po po njemu, odnosno njegovoj velikoj ljubavi, koji je nemnogom širio među ljude, svjet poznati i uzdizati iznad drugih.

Sokolstvo, pored grada, ima široko polje rada u selu. Zato ono, i ako svega svih teškoća, koje ga, na ovom dugom i trnovitom putu, čekaju i sreću, upućuje svoju akciju tamo. Ovo čini iz dva razloga i to:

1. Noseći u sebi sve osobine humanosti, pozvano je, da pomaže i daje svoju pomoć onamo, gde je to neophodno potrebno. 2. Selo i seljak su izvor i glavni kostur naroda i države. Pa ako taj izvor nije čist i jak, odnosno ako taj narodni kostur nije zdrav i zdrav u svakom pogledu — naša država, koju 75% sačinjavaju seljaci, neće biti na zavidnoj visini.

Poznato je kolika primitivnost, lakovernost, naivnost, sujeverje i druge razne zablude vladaju u selu. O nedovoljnom poznavanju higijene i štetnih posledica, koje otuda dolaze na i ne govorimo.

Sokolstvo iskreno, odano i požrtvovano ulazi u selo, razbija zablude, seče korov, leči bolesna mesta, unosi svetlost gde se odavno mrak zacario i uči selo i seljake, kako da se odupru crnoj nemani, koja im iz grada dolazi. Sokolstvo uči seljake kako racionalnije treba da obradi svoju zemlju, koja se još uvek obrađuje primitivnom drvenom ralicom i ostalim nesavršenim spravama. Ono ga bratski savetuje, da modernim spravama obrađena zemlja daje bolji i veći plod, koji se lakše i brže unovčava od onoga dobijenog na primitivnom načinu obdelavanja. Osnivajući zdruge, on više ne poklanja svoje teško stečene plodove. Kroz zdruge on bolje i brže nalazi pijace svojim proizvodima. Pored toga putem zadruga seljak dobija jeftinije i bolje one artikle, koji su mu potrebni. Jednom rečju seljak kroz zadrugu postaje svoj gospodar.

Ali Sokolstvo se ne zaustavlja samo na tome. Ono seljaku otvara oči za mnoge i mnoge stvari, za koje je dosada bio slep. Kroz bezbrojna predavanja, iz raznih oblasti nauke i privrede, seljaku se budi svest i on nije više onako primitivan kao što je nekada bio.

Za ovo se ima najviše zahvaliti našim učiteljima — sokolima, koji neumorno rade na osvešćivanju sela i seljaka. Ti aktivni i neumorni trudbenici, pored svoga redovnog školskog rada, stignu da uđu u skoro svaku seosku odboj, u svaku seosku kuću i svuda kažu i pokažu, rečju i primerom, na pravi put, koji vodi u bolju i srećniju budućnost. Učitelji, budući stalno u selu i sa seljacima i žrtvujući se do poslednjeg daha za dobro svoje zemlje i naroda, imaju puno pravo, da se nazovu, pored svoje svetle učiteljske titule, narodnim pionirima, čiji se rezultati rada svuda i na svakom mestu vide.

Gajenjem modernog pčelarstva, voćarstva, živinarstva i zemljoradnje seljaku se otvaraju oči i kroz sve to oseća sokolsko dejstvo na selu.

Čitavi kompleksi zemljišta stajali su pusti i neobrađeni sve do dolaska sokolskih radnika, koji su pokazali pristom i potstrekli seljaka na njegovu dužnost, što je ovaj, kao po komandi, prilagao na posao i danas imamo čitave voćnjake ili podignute šume, gde su nekada bile same pustoši.

Posle jedne decenije ovakvog teškog sokolskog rada na selu počeli su se osećati rezultati plodonosnog sokolskog rada, koji kroz seljakovu ku-

ću, tor, dvorište, vrt, pčelinjak, njivu, livadu i šumu počinje da svedoči, da se nije uzalud radilo.

Sokolstvo kroz trezvenost i njenu primenu razvija zdravu i treznu volju i smisao za uzdržavanjem i samoodržanjem. Na taj način vrši se suzbijanje pijančenja, kockanja i drugih poroka, koji proizilaze iz tamnih instikta ljudske duše. Iz same trezvenosti raste i smisao za štednjom, ali ne štednju nerazumnu i štetnu, koja graniči sa kukavičlukom, već da se nevac časno zaradi i pametno upotrebi. Napredovanjem štednje suzbijaju se razni i nepotrebni luksuzi i ujedno se pojačava ekonomska moć našeg naroda.

Zdravstvene prilike našeg sela nisu ni izdaleka na onoj visini, na kojoj bi trebale da budu. U izvesnim pasivnim krajevima iste su više nego očajne. Nešto zbog slabih materijalnih prilika, a nešto zbog zaostalosti i nemarnosti našega seljaka stanje je ispod svake kritike. Sokolstvo, kroz zdravstvene oteke svojih jedinica, čini sve što može, da se ovo zlo stanje popravi. Istina, za ovaj poduhvat treba imati raspoloživih sredstava, stručno obrazovanih lica i pregalaca, koji će se dobrovoljno žrtvovati za napredak svoga naroda.

No, i pored teških uslova ipak se ide napred. Rezultati tog teškog i napornog rada nižu se jedan za drugim. Posle izvesnog vremena, kad se okretno i pogledamo u svoju prošlost, videćemo da je ista obeležena mnogobrojnim uspesima. Nove česme, bunari, cisterne, okrećene kuće, moderna dubrišta i t. d. svedoci su za naš rad u tom pravcu.

Naš je narod, po svojoj prirodi milosrdan, gostoljubiv i uvek gotov, da u nevolji priteče drugom u pomoć. Prema tome, bez naročite propagande i rada, može se reći, da je kod nas socijalizam, urođen i prirodan. Ne bi trebalo u tom pravcu mnogo napora, pa da se mnoge suze utru i nebrojne nevolje ublaže. Zato nam nedostaje, pored ostalog, i vremena, jer mnogo je strana i mnogo mesta gde sokoli trebaju da dodu, vide, izleče i pomognu.

Sokolstvo putem sabiranja novca, hrane, odela i drugih raznih potreb-

ština sprovodi socijalnu misiju, koja je, kako napred rekoh, još uvek nedovoljna, jer sve ono, što se uradilo i radi ni izdaleka ne zadovoljava ni najnužnije potrebe jednog vrlo malog broja naših siromašnih i iznemoglih gradana. Ali sokoli se neće na tom zaustaviti. Oni će iz dana u dan pojačavati svoju akciju između ostalih i u tom humanom pravcu, jer oni dobro znaju i svesni su toga, da ne žive samo za sebe, već i za druge, naročito za one, kojima je tuda pomoć neophodno potrebna.

Najšira njiva na kojoj sokolski radnici trebaju i moraju svim silama zapeti i iskrčiti korov i trnje, koje su vekovima bacali i sejali prema nama neprijateljski raspoloženi susedi jeste nacionalizam odnosno odbrana zemlje i naroda.

Kad smo se iz svoje stare postojbine doselili u ove krajeve, koje danas posedujemo, mi se nismo delili na Srbe, Hrvate i Slovence. Imali smo jednu staru mnogobožaku veru, koja je u našoj mekoj i širokoj slovenskoj duši razvijala mističan kult. Ona nas bar nije razdvajala niti, kao danas, delila na istočne i zapadne, prave i jeretike. Pored verske podele mi se danas delimo i plemenski. Ove kobne razlike, koje su nam naši neprijatelji izmislili i naturili, velike su i skoro jedine prepreke, koje smetaju, da se naš narod, jedan po krvi i jeziku, ne slije u jednu celinu, kao što je to nekada bio.

Sokolstvo nije sportska već viteška organizacija, koju velikom i uzvišenom ne čini samo jake i brze noge, već duh, čvrst i svetao karakter i rešnost, da se, u svakom dobu dana i noći, bez kolebanja, položi život za odbranu svoje zemlje i naroda.

Naše Sokolstvo je plod naše krvi i duha našeg borbenog naroda. Ono je kod nas postajalo i pre osnivača Tirša i Fignera. Cela naša narodna poezija protkana je uzvišenim sokolskim molima i idealima. Naši vitezovi sa Kosova, Čegra, Vučjeg Dola, Grahova, Bregalnice i Cera nisu ništa drugo, već sokoli. Miloš Obilić, Princip, Čabrinović, Grabež, Miško Jovanović i Milan Srzentić su najveći sokoli našega naroda.

St. O. Stanković

Na doručku, pre početka rada.

Tečaj za učiteljice narodnih škola

U Ministarstvu fizičkog vaspitanja naroda održaje se od 10 do 29 avgusta tečaj za usavršavanje učiteljica osnovnih škola za rad sa decom u osnovnoj školi. Tečaj po svojoj strukturi odgovara sokolskim tečajima za vaspitanje vodnica sokolske dece. Tečaj posećuje 30 učiteljica osnovnih škola iz cele države. Najveći broj ih je iz Vardarske i Dravske banovine. U tečaju se predaju ovi predmeti: igre, raznolikosti, dečije sprave, plivanje, igre na vodi, takmičarske igre, osnovi anatomije, fiziologije, higijene i metodika. Tečaj vodi i predaje sestra Milica Šepa, stručni referent Ministarstva, a nastavnice su još stručni referenti Ministarstva Sondić, Čabrijan, Nišavić i lekar Dr. Olga Popović-Dedijer. Najveći broj slušateljki su sokolice; zatim članice raznih organizacija. Cilj ovog tečaja je da se učiteljicama osnovnih škola dade što više materijala za rad na modernom vasp-

tanju dece, izbegavajući pri tome skupe sprave. Za ovaj tečaj vladalo je veliko interesovanje što se najbolje videlo po mnogobrojnim prijavama za tečaj. Ovo je drugi tečaj ove vrste. Pređašnje tečajke izjavljuju da im tečaj mnogo koristi. Ovaj tečaj održaje se u sokolskom domu društva Beograd-Matica, Deligradska 27.

I. Sedlaček

DELEGATI UPRAVE SAVEZA SOKOLA ZA PROSLAVU CERSKE BITKE

Na sednici Starešinstva Saveza SKJ od 14 o. m. rešeno je, da Upravu Saveza sokola Kraljevine Jugoslavije, na proslavi 25 godišnjice Cerske bitke zastupaju: zamenik starešine Dr. Vladimir Belajčić, načelnik Dr. Alfred Pajhler, blagajnik Ivo Radić, ekonom Mihailo Nikolić i članovi Uprave Saveza Dr. Milorad Dragić, Dr. Milan Arsenijević i Dušan Živković.

I. S.

Okružnica Saveza SKJ za 6 septembar

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije dostavio je svima jedinicama Okružnicu sledećeg sadržaja:

»Dostavljamo program proslave za 6 septembar prilikom Rodendana našeg uzvišenog Starešine Nj. V. Kralja Petra II.

Važnost ove proslave treba da ima svoju punu meru u svima župama, društvima i četama. Da bi to bilo, mora se unapred spremati program i obim proslave.

U želji da olakša izvođenje proslave, Starešinstvo Saveza SKJ predlaže jedan opšti program za svečanu sednicu:

- 1) Pozdrav zastavi;
- 2) Sokolski pozdrav (hor ili muzika);
- 3) Pozdravna reč brata Starešine;
- 4) Državna himna (hor ili muzika);
- 5) Poslanica Saveza SKJ (čita prosvetar ili tajnik);
- 6) Horsko pevanje ili muzičke pijese duvačkog ili gudačkog orkestra;
- 7) Prigodna recitacija;
- 8) Kratko predavanje o Sokolskoj Petrovoj petoletci i objavljivanje do sad izvršenih zadataka; i
- 9) Zaključak svečanosti uz pevanje svih prisutnih »Hej Sloveni«.

Ovo je globalni plan proslave za sve jedinice u Savezu, te se samo po sebi razume da svaka jedinica treba da organizuje proslavu prema svojim lokalnim prilikama i da prema njima ustanovi minimalni program.

I ovom prilikom napominjemo bratskim upravama da ulože najveću dobru volju za izvođenje svečanosti. Dostavljamo i formule i to jedan koji će biti ispunjen i upućen Savezu a jedan nadležnoj župi. Ovi formulari istovremeno služe kao izveštaj o proslavi, Poslanicu Saveza, koja treba da se toga dana pročita pred celokupnim sokolskim članstvom i gradanstvom, uputićemo naknadno. Ovu Poslanicu pre nego što bude pročitana, treba predati bratu prosvetaru, ili onome bratu koji će je čitati, da se unapred upozna sa njenom sadržinom, kako bi mogao istu pročitati kako valja. Pozdravni telegrami i pisma Njegovom Veličanstvu Kralju mogu se uputiti samo preko Savezne uprave, a ova će ih dostaviti Dvorskoj kancelariji.

Skrećemo pažnju bratskim jedinicama da strogo vode računa o trajanju proslave, te da nikako ne bude duža od 45 minuta. Svi govori moraju biti kratki, smišljeni i puni sadržaja uz prethodnu kontrolu koliko će trajati. Najbolje je da budu za ovako svečanu priliku, napisani a govornici da ih glasno i razgovetno pročitaju.

Želeći Vam najbolji uspeh u radu, pripremanju i izvođenju proslave u jedno Vam iskreno i bratski čestitamo ovaj dan:

Da živi Petar II Karadorđević, Kralj Jugoslavije!

Zdravo!

Pretsednik Prosvetnog odbora, M. Stanojević, s. r., Sekretar, A. Štefan, s. r., Zam. starešine, M. Smiljanić,

Škola za obuku vojnika sokola u Beogradu

Ovogodišnji tečajevi Škole za obuku vojnika za vode sokolskih četa počće ove godine svojim radom 9 oktobra. Škola traje do kraja marta 1940. U ovoj školskoj godini održaće se šest tečajeva i to 35, 36, 37, 38, 39 i 40 po redu. U Savezu sokola radi se na organizaciji ove škole. Prijave sokola, koji se nalaze na otsluženju kadrovskog roka, postepeno stižu. U pozoravaju se sve sokolske čete, društva i župe da prvenstveno prijavljuju one, kojima rok službe pre ističe, kako se nebi desilo da budu pozvani oni, kojima u polovici tečaja istekne rok u kadru. Do prvog septembra moraju biti sve prijave u načelništvu Saveza SKJ, preporučene od načelnika župe.

I. S.

Najnoviji pamflet protiv Sokolstva

Dopao nam je ruku »Slovenski dom«, od 31 jula, koji sebe smatra katoličkim listom, a koji ni veliki kongres Krista Kralja, održan nedavno u Ljubljani, nije mogao da propusti a da ga ne upotrebi za jedan skrajnje nehrisćanski, neukusni i lažni napadaj na Sokolstvo. To je stara metoda klerikalizma: sve iskoristiti, pa i najsvetije stvari, samo da se nanese šteta protivniku i da se ubaci zabuna u javnost.

Čitav napadaj klerikalnog lista bazira se na tvrdnji, da su članovi Sokola u Ljubljani, »sa značkama ili bez njih«, napadali na pojedine učesnike kongresa Krista Kralja, što je najfornija neistina. A da je neistina, to dokazuje sam »Slovenski dom«, koji niti jednog jedinog podatka o tim tobožnjim napadajima ne navodi, već samo paušalno kaže da »o tome ima stvarnih podataka«. Kad bi ih imao, zar bi se klerikalni list (koji ni najstranijih izraza ne šteti, kada se radi o Sokolstvu!) žacao da ih iznese i da time javno utvrdi krivnju Sokola?

Sve je to, međutim, izmišljeno samo zato da se napiše jedan nehrisćanski pamflet, toliko lažan i uvredljiv, da su čak i cenzorove makaze, koje prema pisanju »Slovenskog doma« imaju naročite obzire, bile prisiljene da intervenišu. I pitamo se, kakve li su tek uvrede bile iznete, kad se i u objavljenom delu tog klerikalnog pamfleta kaže, da je »Sokolstvo u Sloveniji skrnivilo narodne i državne praznike«, da je »Sokolstvo, organizacija uperena protiv svetinja slovenačkog naroda«, da ono »goji mržnju protiv vere i naroda«, te da »Soko nije državotvorna organizacija«.

Odgovarati na te klevete nije potrebno, jer ceo svet znade da se Sokolstvo u Sloveniji borilo za Jugoslaviju i onda, kada su gospoda na drugoj strani služila Beču i kad su to isto Sokolstvo denucirala, kao što ga i danas denuciraju. Pa ako imaju i malo smisla za viteštvo, neka nam garantuju da ćemo smeti da objavimo sve što znamo o njihovom nacionalizmu i državotvorstvu, a zašto smo spremni pred svakim sudom da odgovaramo, uz uslov da i oni odgovaraju za laži o Sokolstvu, — pa možemo kadgod ih je volja, da taj predmet raspravimo. Bez toga, klerikalno pisanje ostaje samo najkukavičnija denuncijacija!

SA VELIKIM USPEHOM PRIKAZUJE SE SOKOLSKI FILM O SLETU U SOFIJI

U bioskopu »Uranija« pokazivan je nekoliko dana veoma uspešni film »Jugoslovenski Sokoli na IX sletu bugarskih »Junaka« u Sofiji«. Film je 100% tonfilm, a dugačak je 523 metara. Prikazivanje filma nailazilo je kod publike opravdano odobravanje, jer su snimljeni svi važniji momenti sa ovog velikog sleta na kojem je učestvovalo preko 7000 jugoslovenskih sokola i sokolice. Film je snimila prestonička firma Mišković iz Beograda, a snimanjem je upravljao prof. Bogoljub Krejčić uz pomoć Jovana Šepe i Dragoljuba Atanackovića, članova Prosvetnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Film se od danas prikazuje u zemunskom bioskopu »Korzo«. Preporučuje se svim sokolima i sokolicama i prijateljima Sokolstva, da pogledaju ovaj uspešni tonfilm na našem jeziku. Film će biti poslan i u unutrašnjost gde će se prikazivati u većim bioskopima naših gradova.

I. S.

СМРТ ДРАГИШЕ ЛАПЧЕВИЋА

У Београду је умро један од најстаријих наших новинара, познати национални радник и борац за радничка права Драгиша Лапчевић, у 75 години живота. Његов рад био је необично плодан. Сарађивао је у бројним новинама и часописима. Највише пак својим радом задужује радништво. Колико је био цењен и штован показало се и приликом сахране, када је велики број грађанства свију професија и staleжа дошао да му ода последњу почаст. Нарочито је био примећен велики број радника, неколико хиљада.

Savezna prosvetna škola: Pregledanje najnovijeg broja Sokolskog Glasnika.

Smisao našega bratstva

Sokolska misao znači težnju za telesnim, moralnim, narodnim, demokratskim i naprednim odgojem čitavog naroda. Telesnim odgojem činimo telo zdravim, jakim i lepim, a to su svojstva koja se nikojim blagom ovoga sveta napatiti ne mogu.

Moralno obrazovanje sledi iz telesnog. Jačanjem telesne snage čoveka uništava se u njemu sve podmuklo, mlitavo i ropsko, što potkopava snagu iskrenosti. Moralni odgoj priučava na umeren život i time se čuva jasnoću misli i snagu volje što u prvome redu ovisi o zdravlju. Neprestanim vežbanjem priučavamo se **ustrajnosti**, majci svih životnih uspeha, i **srčanosti**, najlepšoj kreposti čoveka. Moralni odgoj konačno čini čoveka čudorednog i poštenog ponašanja.

Sokolski je odgoj narodni jer Sokolstvo hoće da se **svestranim** obrazovanjem naroda izjednačujemo kulturno i politički sa naprednim susednim i ostalim narodima u koliko i u čemu su nas pretekli. Sokolstvo odgaja u narodu ljubav k otadžbini. Ono smatra da ne može biti dobro pojedinac ako je celini — narodu — zlo. A ni jedan narod ne može održati ni naobrazba, ni bogatstvo, ni politička moć ako je nezdrav i nemoralan. Samo zdravlje i moral jamstvom su za život. Zato Sokolstvo hoće da narodu odgoji zdrave i moralne sinove. Ali poznajući istinu da je jakost naroda jedino u slozi i jednodušnosti a da je u razdvojenosti i rasulu propast naroda pa tad i pojedinca, zato Sokolstvo odgaja u narodu i volju da čuva i brani jedinstvenost, veličinu i moć postojeće narodne organizacije, i da u toj organizaciji priprema raspoloženje za prijem narodne slovenske braće koja u njoj nisu organizirana a koja žele po svojoj slobodnoj volji da u nju pristupe.

Odgoj demokratski ili pučki sokolska misao shvaća u tome što svaki Sloven — ako je pošten čovek — može postati član sokolske organizacije, bez obzira kojeg je staleža i zanimanja, samo ako prihvata sokolsku misao koja vodi do sklapanja bratstva i ako je voljan saradivati za dobro naroda. Sokolskim odgojem zbližuju se svi ljudi do bratstva koje je jedini temelj demokracije.

Jer Sokolstvo nastoji da telesnim, moralnim, narodnim i demokratskim odgojem ojača narod telesno i moralno, da digne stupanj narodne naobrazbe, da poboljša duševno i materijalno stanje naroda, jasno je da sokolska misao ima težnju i za naprednim odgojem.

Svih pet spomenutih vrsta odgoja jesu iskazivanje osećaja čovečnosti i ljubavi prema bližnjemu, simbol bratstva. Sokolstvo okuplja i zbližuje ljude svih slojeva naroda te između njih odgaja bratsku ljubav. Ono je u stvarnosti jedna bratska celina. Baš radi ove stvarnosti Sokolstvo ima neprijatelja koji bi hteli iz njega isključiti bratstvo, jer oni dobro znaju da bi s tim uništili njegovu nutarnju moralnu snagu. Ti neprijatelji nam prigovaraju, da bratstvo i tikanje sprečava inteligenta da dođe do višeg stepena, dočim je baš protivno, jer bratstvo uzdiže i olakšava pristup mladima k starijim i iskusnijim. U Sokolstvu

se svaki pojedinac ocenjuje prema njegovoj vrednosti i daje mu se mesto koje mu po ličnoj sposobnosti pripada. Ako nema vlastite sposobnosti, ili ako je ima a neće da radi, tad mu se sprečava zauzimanje mesta, proti čemu mu ne pomažu ni titule, ni bogatstvo. Poniženja od bratstva i tikanja boje se samo duhom maleni i slabi. Ako se inteligentat ne prihvati rada i plemenitog ponašanja tad nema prava na istaknuto mesto, dapače često prouzrokuje više zla nego dobra. Ali i posebni protivnici spomenutih neprijatelja Sokolstva hoće da sprečavaju naše bratstvo. Takovi su nepoverljivi prema svakom ko nije radnik i misle, da je prava demokracija moguća samo kod radništva. To je mišljenje pogrešno i nečovečansko. Širi slojevi naroda dakle radnici, zanatlije, seljaci i t. d. trebaju znanja, duševnog obrazovanja, i na to kao ljudi imaju prava, ali to oni mogu dobiti samo od inteligencije. Sokolstvo živi od saradnje svih slojeva naroda. Sama inteligencija ne bi Sokolstvo održala jer je brojčano malena, a niti bi se u manjim mestima moglo sastaviti sokolsko društvo. Neka ovakovi radnici malo razmisle o demokraciji kada gledaju sokolsku javnu vežbu na kojoj često imaju prigodu videti kako vežba doktor uz zidara, profesor uz kovača, činovnik uz težaka i slično. Dakle nikako nije opravdano da radnik bude nepoverljiv prema Sokolstvu koje ne omalovažuje čoveka i koje ne priznaje plemstvo, grofovstvo, barunstvo ili što takva.

Naše bratstvo sastoji se u prvome redu iz jednakosti članova naše organizacije. Članovi su u međusobnom radu i ponašanju kao braća. Pojedini član u svom delovanju pazi na ličnu samostalnost i prava drugih, ne nastoji sebe uzdići a druge poniziti, i ne traži svoje koristi na teret drugih. Naše se bratstvo ne iskazuje samo u sokolani, na sastancima, izletima i sl. nego i u privatnom životu. Sokoli se uzajamno tikaju ali kod toga i uopšte u saobraćaju paze na pristojno ponašanje, jer ako bi tikanje bilo neuljudnim i prostačkim načinom, tada u tome ne bi bilo bratstvo. Koji se član pristojno ponaša toga se i štiti, a koji hoće da izrabi bratstvo za ponizivanje drugih sebi u prilog, toga se osuđuje. No kao i u rođenom bratstvu tako se i u našem poštiva starost i čast. Mladi članovi štiju starije i prvi pozdravljaju. Prednjak na vežbalištu ili u povorci jeste stariji brat, ali ne iz oholosti nego kao za taj rad sposobniji i zauzetiji. Ne izuzimajući nikog prednjaci opominju strogo i ozbiljno, ali ne uvredljivo, jer svak ima pravo osećati se slobodnim samo do one granice koja zajamčuje pojam društva, red i pristojnost. I prema nesokolima pravi se Soko i prava Sokolica ponaša prijazno, bratski i dostojno. Sokoli se ne pozivlju na načelo jednakosti samo prema ljudima višega položaja nego i prema onima koji su niži. Prosvetari sokolskih jedinica dragovoljno i bratski ulažu svoj trud za one manje odgojene slojeve koji po svom privatnom položaju nisu mogli doći do više naobrazbe i oplemenjenih navika.

U našoj organizaciji — u sokolani i van nje — ne sme da se ni pomi-

sli na laž, podvalu, klevetu, nasilje i nepravdu. Nama je moć istina a štit poštenje. Jakost naših tela i duša ne vojuje samo za jedan razred naroda nego za čitav narod bez razlike staleža i zanimanja. I eto baš radi ovoga, što smo za bolju budućnost materijalnu i duševnu svih staleža naroda, zato što smo za ceo narod, napadaju nas izvesni pojedinci. Ali naša istina, naše poštenje, naše bratstvo nadjačaće te ratoborne pojedince i njihove vode, pa okupljali se oni pod crvenim ili žutim ili zelenim barjakom.

Mi se Sokoli ne protivimo ulaženju pojedinca u svoju stalešku organizaciju, jer znamo da je u udruženju jakost, da je prut u snopu jači, nego mi hoćemo to, da interes jedne stranke ili jednog staleža mora da bude zapostavljen interesu celog naroda. Mi hoćemo da između staleža zavlada bratstvo, da ne bude potčinjenih staleža, jer inače stanje bi došlo isto, nepravda u narodu ne bi bila uklonjena nego samo po pojedincima izmenjena dapače povećana. Dakle jedino kada naše bratstvo bude u celome narodu i kada se bratska snosljivost iz Sokolstva prenese u svagdanji život, tek tada će se i taj teški svagdanji život promeniti u korist celog naroda.

A. Č. M. (Sinj)

Kongres vatrogasaca u Ljubljani

Pod Visokim pokroviteljstvom Nj. Kr. Vis. Kraljevića Tomislava, završen je u utorak, u Ljubljani, kongres Saveza vatrogasaca Kraljevine Jugoslavije. Prilikom kongresa održane su razne svečanosti, kojima je prisustvovalo mnoštvo sveta Nj. V. Kralja zastupao je general g. Dodić. Kongresu je prisustvovao i predsednik Vlade g. Dragiša Cvetković, sa ministrima g. g. Čejovićem, Krekom, Miljušem i Maštrovićem, kao i veliki broj uglednih predstavnika raznih institucija. Pored domaćih vatrogasaca kongresu su prisustvovali predstavnici vatrogasaca iz Engleske, Italije, Nemačke, Mađarske.

Povodom kongresa donose zagrebačke «Novosti» statistiku vatrogasnih jedinica u Jugoslaviji. Prema toj statistici imaju pojedine banovine:

banovina	župa	četa	red. čl.	podup.
dravska	26	966	32.029	16.542
savska	51	980	32.678	28.744
dunavska	32	370	11.955	18.050
drinska		64	1.593	755
moravska	3	59	1.550	506
vrbska		43	1.069	1.916
vardarska		51	1.439	815
primorska		18	611	893
zetska	3	15	461	363
Beograd		10	576	36

Isti list napominje, da je u 1938 godini zabeleženo 2.235 većih požara u našoj državi. Šteta od tih požara iznosi 59.000.000 dinara, dočim bi bez intervencije vatrogasaca iznosila oko 2.000.000.000. To je opet jedan dokaz više kolika je korist od vatrogastva.

Sa posete beogradskih Sokola Kajmakčalanu: povorka kroz Bitolj.

Kratke vesti iz našeg Sokolstva

Rad sokolske župe Skopije, u okviru Petrove petoletke, vrlo je obilan. U svima jedinicama ove župe ispravno je shvaćen značaj ovog rada, kroz koji će ovaj deo Južne Srbije da bude privredno, prosvetno i higijenski unapređen. Naročito uspešni rezultati postignuti su u sokolskim četama. Tako je do sada održan veliki broj analfabetskih tečajeva, kroz koji je prošlo desetine nepismenih seljaka i seljanki, zatim je održano nekoliko domaćičkih tečajeva. Održani su i kalemarski, zadružni i ostali tečajevi. Zasađeno je nekoliko desetina hiljada voćnih i loznih sadnica po raznim stranama Južne Srbije, čime je stvoren lep broj modernih voćnjaka i vinograda, sa kojima će Južna Srbija moći kroz nekoliko godina da se reprezentuje na domaćim i stranim voćnim tržištima. Razni poslovi druge vrste koji se organizuju i izvode prema zavetu pojedinih jedinica, najbolje dokazuju da naš južnosrbijanski svet, vaspitan kroz Sokolstvo, prima i usvaja sve korisne novine, koje će doprineti njegovom kulturno-ekonomskom podizanju. Poželjno je, da se u ovaj rad ugledaju i ostale sokolske jedinice.

Sokolsko društvo u Dugoj Resi, župa Karlovac, održalo je vrlo uspešno javnu vežbu. Ovoj vežbi prisustvovao je br. E. Gangl, koji je održao vrlo lep govor, kojim su prisutni bili oduševljeni i o kome se dugo govo-

rilo. Sok. društvo Duga Resa iz dana u dan pokazuje sve lepše rezultate. Za tehnički rad ide zasluga br. Filipu Koku, načelniku, a za celokupan uspeh društva ima najvećih zasluga, koje se otvoreno moraju priznati, br. R. Kratochvil, generalni direktor tvornice, starešina društva. Društvo Duga Resa sad je već na prvom mestu u župi Karlovac.

Sokolsko društvo Zalec, osvetilo je na svečan način dom Kralja Petra II, uz ogromno učestvovanje Sokola iz okolnih jedinica. Pre podne je osvećena nova naraštajska zastava, a zatim je kroz mesto pošla povorka članstva, srdačno pozdravljena od gradanstva. Otvorenju doma prisustvovao je izaslanik Nj. V. Kralja pukovnik g. Stefanović i brojni odličnici, koje su pozdravili starešina br. Senica i predsednik opštine g. Vizovšek. Nj. V. Kralju pučen je pozdravni telegram. Govorio je i starešina župe br. Smertnik. Javnom nastupu je prisustvovalo preko 3000 gledalaca.

Naraštaj Sokolskog društva Korčula, srdačno je pozdravio grupu od 70 češke dece, koja su se vraćala iz Dubrovnika u Češku. Naraštajci su svojoj slovenskoj braći podelili razne darove. Na obali su se vijale naša i češkoslovačka zastava. Ovaj ispraćaj ostavio je na brojne prisutne dubok utisak.

Sokolsko društvo Krupanj održalo je u nedelju 6 ovog meseca svoj prvi javni čas, koji je uspeo u svakom pogledu. Ovo društvo, uprkos toga, što ga u radu ne podržavaju, kao u drugim sretnijim mestima, intelektualci ovoga mesta, razvilo je veliku aktivnost u svome radu, tako da je do sada održalo dve uspele akademije, jedan javan čas, priredilo sa svojim članstvom dva izleta, od kojih jedan na Mačkov kamen, gde je prisustvovalo sa svojim članstvom i članstvom sokolskog društva Ljubovija, pomenu izginulih boraca na tome položaju, održalo predavanje o bojnim i drugim otrovima i napadu iz vazduha, prikupilo priloge za postradale u Beloj Palanci; ispunjavajući svoju zavetnu misao u Sokolskoj Petrovoj Petoljetici, nabavilo i nabavlja još potrebne vežbačke sprave, osposobilo jednu salu za vežbu članstva, zakupilo letnje vežbalište i dr. Sada je pristupilo spremanju, da što svečnije proslavi Kraljev rođendan. Za ovu aktivnost društva najviše je doprineo njegov sadašnji starešina br. Dorde M. Popović, čiji je nesebičan sokolski rad poznat još kao dugogodišnjeg tajnika i starešine Sokolskog društva Ljubovija, za vreme čijeg je starešinstva podignut Spomen česma u Ljuboviji i osvećena društvena zastava, pa je dolaskom i u ovo društvo, naišavši na bratski odziv omladine ovoga mesta, i ovo društvo pokrenuo sa mrtve tačke i uveo ga u red radnih jedinica.

Sokolsko društvo Bijela, Boka Kotorska, u okviru Sokolske Petrove petoletke, podiće će sokolski dom. Dom će biti smešten na morskoj obali, a biće snabdeven svim potrebnim prostorijama. Društvo je obezbedilo veliki deo novčanih sredstava, pa se nada da će dom biti do početka zime potpuno gotov. Na čelu društva nalazi se vredan sokolski radnik br. M. Zloković, koji već 20 godina aktivno radi u Sokolstvu.

Sokolsko društvo Đakovica, posetio je br. Perko Mrkajić, sokolski guslar iz mostarske župe, koji je održao predavanje o Sokolskoj Petrovoj petoljetki. Pored društva obišao je i čete, Dečane i Ereč. Predavanje br. Mrkajića posetio je veliki broj članstva.

Sokolska četa Cabuna, priredila je u nedelju svoju javnu vežbu koja se razvila u divnu manifestaciju nacionalne i sokolske misli. Vježbi je prisustvovalo mnogo braće Sokola i sokolskih prijatelja. Prisutne goste kao i vežbače pozdravio je brat starešina lepim govorom u kojem je prikazao cilj i smisao Sokolstva kao organizacije koja je u neprestanom pokretu, borbi i radu. Brojne okolne čete i društva došli su sa vežbama i u potpunosti program koji je bio precizno izveden na zadovoljstvo prisutnih.

Sokolska četa Ereč, društvo Đakovica, podela je akciju za podizanje svog doma. Izabran je građevinski odbor u koji su ušla braća Premru Franjo, Kosta Uljarević, Ivo Martinović i Puniša Makočević.

Sokolska četa Barići, kod Teslića ureduje svoje letnje vežbalište, za koje je zemljište dobila u zakup od Jugoslovenske destilacije drva d. d. Otvorenje vežbališta biće obavljeno na svečan način.

Sokolsko društvo Trogir, proslaviće na svečan način tridesetogodišnjicu svog rada, 20. o. m. U okviru ove proslave biće u Trogiru održan Okružni slet splitskog sokolskog Okružja.

Br. Gangl na javnoj vežbi u Dugoj Resi.

Sokolsko društvo u Betini priredilo je proslavu 30 godišnjice osvećenja društvene zastave, na kojoj su učestvovala sokolska društva iz Murtera, Šibenika, Tijesna, Biograda i Mandoline sa područnim četama. Pre javnog nastupa prošla je kroz mesto povorka u kojoj je bilo preko 1500 sokola sa 3 glazbe i 11 zastava. Učestvovala je i jedna četa vojnika iz Šibenika. Posle povorke održan je javni nastup, na kom su nastupile sve kategorije članstva i odeljenje vojnika, kojima su priredene srdačne manifestacije. U ime župe govorio je br. dr. Bogić. Govorila su još braća Sladić i Plesnić. Uprkos poznatim prilikama ova je priredba uspešla u svakom pogledu.

Iz Biograda na moru otputovali su nakon mesec dana letovanja, pripadnici sokolskog društva Beograd-Matica, srdačno ispraćeni od velikog broja biogradana i celokupnog članstva našega društva na čelu sa glazbom. Rastanak je bio vrlo težak, jer mi Biogradani i sokoli gubimo svoje najmilije goste, a braća i sestre iz Beograda ostavljaju more, logorski komoditet i vraćaju se nazad u buku velegrada. Nadamo se da će naša beogradska braća zadržati prijatne uspomene iz Biograda.

Sokolska četa Gomirje, u župi Karlovac, obavila je 6 avgusta, na vrlo svečan način posvetu kamena temeljca svoga novosagrađenog doma. Posvetu su obavila trojica sveštenika. Prigodom posvete čestitao je četiti sveštenik Teofan Kosanović. Starešina čete br. Vladimir Mrvoš održao je vrlo lep govor, kojim je oduševio prisutne. Bana Savske banovine zastupao je br. Dušan Ribar, koji je u ime Bana i u ime svoje čestitao i isporučio lepe želje za napredan rad Sokola. Br. Dušan Bogunović, u svome govoru, naglasio je potrebu sokolskog rada za napredniji život našega naroda i čuvanje njegovih tekovina. Iza posvete održana je vrlo uspešna javna vežba. Pre početka javne vežbe govorio je starešina župe br. Marko Sablić. Njegove su reči oduševljeno primljene. Najveće zasluge za gradnju doma ima starešina čete br. Vladimir Mrvoš, oduševljeni sokolski borac i radnik. Dom je već pod krovom, samo dalje se neće moći, jer je već sada zadužen. Očekuje se pomoć od Saveza, bez koje se neće moći dalje raditi ni dug otplatiti. Dom će biti vrlo lep i na lepom je položaju, a ima mesta i za letnje vežbalište. Četiti se može iskreno čestitati tim pre što će iskusiti položeni zavet u Petrovoj iskopitici. Dom je posvećen u spomeni blaženopočivšeg Kralja Aleksandra I.

Sokolsko društvo Sombor, poslalo je 80 Sokola i Sokolica na letovanje u Ivanjicu. Letovali su u logoru na Zabranu, pored reke Moravice.

Trideset godišnjicu opstanka proslavio je na svečan način prošle nedelje Sokolsko društvo Železniki, Dravska banovina. Tom prilikom osvećena je na svečan način članska zastava, kojoj je kumovao br. E. Gangl, održavši lep govor, koga su prisutni popratili burnim ovacijama Kralju i Otadžbini. Govorio je i starešina društva br. Thaler, koji je pozdravio prisutne, u ime Saveza SKJ, br. Špicar. Kroz mesto prošla je povorka srdačno pozdravljena od meštana.

Streljački osek SSKJ u prošloj i idućoj godini

Iz godišnjeg izveštaja Streljačkog Oseka u Načelništvu Saveza SKJ, koga je podastrio izvestilac Streljačkog Oseka, brat Dim. Pavlović, pukovnik, vidi se da je rad tog nadasve važnog oseka u samom Savezu bio u prošloj godini veoma koristan. I zato ovde navodimo nekoliko najznačajnijih podataka iz tog rada:

Izdejstvovano je naređenje g. Ministra vojske i mornarice za zamenu starih vojničkih pušaka 8 mm. M. 86/90, koje su bile kod sokolskih jedinica, za vojničke puške 7 mm. M. 7 C, koje su mnogo bolje i preciznije. Na taj način je sokolima stvoren jedan od glavnih uslova da imaju dobru pušku, — bez koje bi uspeh gađanja bio doveden u pitanje.

Izdejstvovano je odobrenje g. Ministra vojske i mornarice, da se svakom novo osnovanom streljačkom osek u izdaje, pored vojničke puške 7 mm. M. 80/7 C, još i 2000 komada metaka besplatno. — Isto tako je izdejstvovano odobrenje g. Ministra vojske i mornarice da se streljačkim osecima prodaje bojeva municija za pušku 7 mm. M. 80/7 C po ceni od 0,25 dinara po komadu. Ovim je stvorena mogućnost sokolima da mogu nabavljati veću količinu municije za usavršavanje u streljačkom sportu.

Stanje organizovanih streljačkih oseka kod sokolskih jedinica i vojničkih pušaka, kod njih, vidi se iz ovog pregleda:

ŽUPA	Ima sokolskih jedinica	Organizovanih streljačkih oseka	Ima pušaka
Banja Luka	90	6	6
Beograd	142	17	36
Bjelovar	53	4	9
Celje	63	58	65
Cetinje	151	18	16
Karlovac	50	3	2
Kragujevac	95	15	24
Kranj	34	7	—
Ljubljana	78	11	3
Maribor	99	13	19
Niš	257	26	46
Mostar	151	35	64
Novo Mesto	20	3	—
Novi Sad	94	9	13
Osiijek	50	2	—
Petrovgrad	68	5	3
Sarajevo	84	18	32
Skoplje	106	12	19
Split	54	4	—
Sušak—Rijeka	68	1	—
Šibenik—Zadar	68	7	23
Tuzla	115	16	33
Užice	46	1	5
Varaždin	53	—	—
Zagreb	154	13	36
Ukupno:	2343	313	454

Izdejstvovano je dalje da se u vojno tehničkom zavodu mogu izrađivati malokalibarske puške 5,4 mm sa municijom po ceni od 260 dinara po komadu. Savez je naručio 500 komada ovih pušaka koje će se podeliti sokolskim jedinicama.

Sklopljen je sporazum sa firmom kod »Lovca« da za potrebe sokolskih jedinica, isporučuje pušku »Mars M. 10« po ceni 580 dinara i »Mars M. 135« po ceni od 780 dinara. Većina sokolskih jedinica je već nabavila ove puške.

Pored ovoga dodeljeno je župama 25 komada vazdušnih pušaka M. 100 i 25 komada vazdušnih pušaka M. 115 sa kuglicama i priborom. Sada će se dodeliti još 25 komada vazdušnih pušaka M. 100.

Pored toga predviđa se, pravilnikom za izvođenje utakmica, davanje malokalibarskih pušaka i vazdušnih kao nagrada. Isto tako Savez predviđa izvestan broj ovih pušaka za najagilnija društva.

Izdejstvovano je također naređenje g. Ministra vojske i mornarice po kome se u svima mestima gde postoje vojna strelišta, ista dozvoljavaju za izvršenje gađanja kod sokolskih streljačkih oseka. Gde nema vojnih strelišta, Streljačke družine stavljaju svoja strelišta na raspoloženje sokolima.

Izraden je pravilnik za dodeljivanje medalje »Dobrom strelcu« koji je odobren rešenjem Ministra vojske i mornarice, a preduzete su mere, da se dobije dar Nj. V. Kralja i Ministra za fizičko vaspitanje naroda, koji bi se dao, kao nagrada, za uspeh na takmičenjima.

U streljačkom osek u Načelništvu S. S. K. J. izraden je udžbenik »Potrebna znanja za sokolske streljačke oseke« sa odličnim sadržajem.

Udžbenik je već u štampi i uskoro će se podeliti sokolskim jedinicama; a u projektu je izrada još jednog udžbenika, koji će sadržati ostala znanja iz odbranbene obuke, potrebna sokolima.

I pored toga što u prošloj godini nisu održane društvene, župne i Savezne utakmice, u Savezu je pripremljena i organizovana sokolska streljačka utakmica, koja je održana prilikom svesokolskog sleta u Pragu u 1938 godini.

Na ovoj utakmici uzeli su učešća braća: Savo Babić (Split), Ante Strujić (Split), Dušan Acimović (Zagreb III), Borivoje Jovanović (Zagreb III), Spiček Dragutin (Beograd IV), Božidar Abadžija, Čedomir Pavlović, Katarina Mitrović, Milutin Mitrović, Predrag Smiljković i Nemanj Marković, svi ovi poslednji iz društva Beograd V.

Uspeh u gađanju bio je preko svakog očekivanja. Pored ostalih, vrlo dobro plasiranih strelaca, imamo i jedno prvo mesto, koje je postigao brat Nemanja Marković, iz Kragujevačke sokolske župe, sa malokalibarskom puškom.

PLAN RADA ZA OVU GODINU

U streljačkom osek u Načelništvu SSKJ, izraden je sledeći plan rada za sprovođenje streljačkog pokreta u sokolskim redovima:

A. — Rad sa puškama: 1) Sa drvenim puškama; — 2) Sa vazdušnim puškama; — 3) Sa malokalibarskim puškama — i 4) Sa vojničkim puškama.

Sa drvenim puškama izvođice deca razne vežbe i počec sa izvođenjem gradiva iz nastave gađanja puškom, tako da po prelasku u naraštaj, mogu odmah preći na rad vazdušnim-malokalibarskim puškama. Težnja je da sva deca budu naoružana ovim puškama prilikom svesokolskog sleta u Beogradu, 1941 godine.

Sa vazdušnim puškama želimo da se vežbaju po sokolanama naraštaj i članstvo a, po mogućstvu i deca. Sa ovim puškama vršice se utakmice sa naraštajem po društvima-četama, župama i Savezu.

Sa malokalibarskim puškama izvođice se nastava za gađanje u zimskom nastavnom periodu po sokolanama. U letnjem periodu vršice se rad u slobodnom prostoru. Rad sa ovim puškama namenjen je i naraštajcima. Utakmice će se vršiti po društvima-četama, župama i Savezu.

Rad sa vojničkim puškama namenjen je članovima. Utakmice će se vršiti po društvima, četama, župama i Savezu.

Drvene puške do sada su izrađivane po različitim modelima. Sada je Na-

čelnništvo izradilo dva modela pušaka (za decu i naraštaj), čije slike su unete u knjigu »Sokolska znanja za sokolske streljačke oseke«.

Ove godine ustaljene su za Sokolstvo vazdušne puške sistem »Mars« Mod. 100 i 115. Ustaljen je i model malokalibarskih pušaka kaliber 5,4 mm., sa kojima će se raditi po sokolskim jedinicama. Isto tako su sokolske jedinice dobile vojničke puške 7 mm. M. 80/7 C.

Sa materijalom su sokolske jedinice siromašne. Rad je još u početku i biće potrebno vremena dok se sa ovim snabdu.

Za izradu strelišta sokolske jedinice mogu koristiti upustva oštampana u knjizi »Potrebna znanja za sokolske streljačke oseke«.

Nastavu za gađanje puškom i automatskim pištoljem treba izvoditi na redovnim časovima vežbanja, po odeljenjima. Pušku treba smatrati kao spravu.

Sa gađanjem vazdušnom puškom otpočeti, kada bude obuka završena iz gađanja puškom i automatskim pištoljem. Sa gađanjem malokalibarskom puškom otpočeti kada se vežbači osposobe u gađanju vazdušnom puškom. Sa gađanjem vojničkom puškom otpočeti kada se vežbači osposobe vazdušnom ili malokalibarskom puškom. Gađanja jednom i drugom puškom vršiti na strelištima, sa potrebnim osiguranjem.

U zimskom periodu izvoditi gađanje puškom, automatskim pištoljem i vazdušnom puškom. U letnjem nastavnom periodu produžiti i otpočeti gađanja sa malokalibarskom i vojničkom puškom. Gađanja iz sviju pušaka mogla bi se sa uspehom vršiti pri izletima, logorovanjima i letovalištima.

Treba vršiti i utakmice koje uvek privlače velik broj omladine. Za ove utakmice su najpogodnije vazdušne i malokalibarske puške, jer utrošak materijala nije skup.

Za sva ova gađanja potrebni su spremni nastavnici. Sokolstvo ga za sada nema u dovoljnom broju. Zato nam je potrebna pomoć od vojske, dok se naše prednjaštvo ne usposobi.

Sadanji referenti streljačkih oseka po župama većim su delom oficiri-sokoli. Težiti da sve župe uzmu oficire-sokole za referente, gde nema spremnog lica za taj poziv. Ovim bi se postigla još tešnja veza između sokola i vojske, što je od uvek bila želja nas sokola.

Savez SKJ je odlučio da se u programu rada na tečajevima predviđa i izvestan broj časova za nastavu gađanja puškom i automatskim pištoljem.

Medutim bi korisno bilo kada bi se za streljaštvo odredili specijalni tečajevi, i to po kasarnama. Tu bi se naši mladi sokoli upoznali sa vojničkim životom.

Vrlo bi korisno bilo kada bi se gađanje iz pušaka spojilo i sa utakmicama ostalih oseka (smučarski, velskopedski i dr.).

Posvetimo li pažnju ovom radu, mi ne samo da ćemo privući veliki broj omladinaca u sokolske redove, već ćemo se odužiti Kralju i Otadžbini, koji na Sokole polažu velike nade u sprovođenju ne samo predvojničke obuke, već i našeg narodnog jedinstva.

Novi Sokolski dom u Ostrelju.

Zanimljivosti iz doma i sveta

Zagrebačke »Novosti« donose: »Turizam se kod nas zadnjih godina počeo da razvija u sve većem stepenu i da odbacuje znatne prihode. Medutim slabo se kod nas vodi računa o tome, da vrlo veliki broj naših ljudi odlazi u inostranstvo, i onde troši novac, i to vrlo znatne sume, koje kad se odbiju od onog prihoda što nam ga donose strani turisti izlazi, da je onda konačna dobit vrlo malena. Evo što o tome govore cifre (u milionima dinara):

God.	Broj naših u inost.	Njihovi izdaci	Primici od stranaca	Višak od turizma
1933	68.595	150,8	273,6	122,8
1934	68.008	142,1	309,1	167,3
1935	82.398	164,8	317,0	152,3
1936	87.205	191,8	342,1	150,3
1937	110.604	276,5	389,5	113,0
1938	116.964	282,4	384,5	101,6

Kako vidimo, ako ovako potraje i dalje, mi ćemo postati izvoznika zemlja u pogledu turista, iako bi trebalo da bude obratno. Mi smo zemlja koja ima sve uslove da bude turistička, i gotovo je sramota da je mi, sami, koliko možemo, ne unapredimo u tom pogledu, već čekamo da to čine stranci.

Novosadski »Dan« piše: »U jednom izveštaju iz Celja, »Dojčes Volksblatt« spominje i imena nekih reka u okolini Celja, krsteći ih onako kako ih naš narod ne zove, i kako su se zvale pre više od dvadeset godina, za vreme pok. austro-ugarske monarhije, te kako se nika da više neće zvati. Tako reku Savinju, koja izvire u Savinjskim Alpima, ispod Okrešlja, a uvire u Savu kod Zidanog Mosta, »Dojčes Volksblatt«, naziva San, a malu rečicu Misljnu, pritoku Savinje, Misljng. Zašto naše reke krstiti imenima koja su strane našem narodu, i za koje naš narod ne zna, kada za njih imamo lepa slovenačka imena?»

Novine javljaju: »Prema odluci ministra prosvete muška učiteljska škola u Beogradu upisaće u ovoj školskoj godini dva odeljenja prvog razreda. U prvom odeljenju biće primljeno četrdeset učenika. U drugo odeljenje s madžarskim nastavnim jezikom biće primljeno trideset učenika«.

Kako saopštava »Istra«, organ istarskih emigranata u Jugoslaviji, »Kulturbundu« je naredio svojim članovima ovo: svaki bračni par, začlanjen u toj organizaciji, mora da ima najmanje četiri deteta. Bračni parovi bez dece imaju da plaćaju »Kulturbundu« poseban doprinos. Ovo je, svakako, u vezi sa opadanjem rođanja u nekim nemačkim opštinama u Bačkoj, dok je u Banatu, a naročito u Sremu, natalitet kod Nemaca znatan.

Ugledni francuski diplomatski list, »La Tribune des Nations«, objavljuje na dve strane »Poslanicu Slovenima«, iz pera publiciste Gustava Weltera. U poslanici se iznose potankosti o radu slovenskih naroda i o slovenskim borbama za samostalnost i slobodu. Ističe, da je sloga Slovena potrebna čitavo Evropski u interesu odbrane i čuvanja mira. Sloveni, kaže Welter, moraju zaboraviti prošla međusobna trvenja, u čemu su najbolji primer dale Jugoslavija i Bugarska.

Grupa naših Sokola i Sokolica na Akropolu u Atini.

Iz načelnništva Saveza SKJ.

SEDNICA TEHNIČKOG KOMITETA MEĐUNARODNE GIMNASTIČKE FEDERACIJE »FIG« I KONGRES FEDERACIJE BELGIJSKIH GIMNASTA ODRŽAĆE SE U LIÉŽU, U BELGIJI

30 i 31 avgusta održaće se u Liège-u, u Belgiji, sednica Tehničkog komiteta Međunarodne gimnastičke federacije (Fig). U vezi s tim održaće se i Kongres Federacije belgijskih gimnasta, također u Liège-u i to 2 septembra. Jugoslaviju, odnosno Savez sokola Kraljevine Jugoslavije koji je član Međunarodne gimnastičke federacije, zastupaće načelnik Saveza SKJ Dr. Alfred Pihler, član Tehničkog komiteta Fig-e. Ista tako Dr. Pihler prisustvovaće i kongresu Federacije belgijskih gimnasta.

Na sednici Tehničkog komiteta rešavaće se mnoge stvari i pitanja koja zasecaju u gimnastiku, takmičenja i Olimpijske igre. Ono što bi nas najviše interesovalo je predlog o izmeni nekih članova Pravila. Na sednici će se pored ostalog rešavati o: Izveštajima o radu Fig-e, zaključci sednice 14 i 15 januara u Balu, dozvoljene moguće diferencije kod ocenjivanja takmičara, predlog o četvoričnici sudija kod takmičenja s tim da se najbolja i najslabija ocena briše, predlog da se kod ocenjivanja takmičara od 0 do 8 bodova ocenjuje najmanje sa četvrtinama boda, a od 8 do 10 bodova najmanje sadesetinama boda, pretresanje pravila takmičenja za XII olimpijske igre u Helsinkiju, Prikazivanje vežbi za XII olimpijske igre u Helsinkiju, predlog da se odeljenja na međunarodnim utakmicama sastoje od osam takmičara i svih ocena ulazi u konačni rezultat a ne samo najbolje šestorice, kao dosad, određivanje težine vežbi, predlog da li da se izbace ili zadrže grane lake nastičkih utakmica, diskusija o tablicama i ocenama za međunarodne gimnastičke utakmice, da li se na krugovima mogu izvoditi vežbe u mestu ili ljuljanju itd. Svakako da će kod naših takmičara i gimnastičkih stručnjaka biti željno sačekani rezultati odnosno zaključci ove važne sednice na kojoj se rešavaju tako važna pitanja, koja duboko zasecaju u međunarodna gimnastička takmičenja.

I. Sedlaček

ISPRAVKE

Umoljavaju se sve sokolske jedinice, koje imaju knjižicu »Opšta takmičenja članova i naraštaja 1939, da na stranama 87 i 95 isprave tablice, i to strana 87 u tablici deveti i deseti red, poslednja kolona treba da je 8,8 i 8,9 bodova, a ne 9,8 i 9,9 bodova. Na strani 95 predzadnja kolona deseti red treba da je 6,9, a ne 7,9 bodova. I. S.

IZ UPRAVE

Još jednom molimo pretplatnike koji nam duguju na preplati, da istu pošalju čekovnom uplatnicom, priloženom u 30 broju »Sokolskog Glasnika«.

ČASOVNIČAR I JUVELIR M. MITROVIĆ
TERAZIJE 22 (do Moskve)

ima: švajcarskih časovnika za ruku i džep, zlatnog nakita, kristala, srebra, pohara i plaketa.

Braći i sestrama popust
Cene vrlo solidne. Stručan rad
Tražite cene za izradu klinaca i značaka.

Iz slovenskog sveta

IZ ČESKO MORAVSKOG PROTEKTORATA

U češkom mestu Horomeržice, postavili su Nemci spomenik Velikoj Nemačkoj pred Sokolskim domom. Kako je nedavno ovaj spomenik noću bio oštećen, nemačke vlasti naredile su da danju i noću po šest Čeha čuva spomenik.

U Prostějovu otvorena je nemačka škola u koju je upisano 15 nemačkih i 126 čeških đaka. Stanovništvu se na sve moguće načine preporuča, da šalje svoju decu u nemačku školu, jer da se u buduću nesme u protektoratu dogoditi, da bi Nemač na nemački upit dobio češki odgovor: »ne razumem«. To geslo je izdao praški nemački potpredsednik opštine Dr. Phitzner. Nacionalsocijalistička stranka zahteva, da se češka javnost ravna po tom geslu.

DNB javlja iz Praga:

»Upravnik policije objavio je saopštenje o držanju javrejskog stanovništva u javnom životu. Lica jevrejskog porekla, prema ovom saopštenju, ne smeju posećivati javne lokale, koji su poimence navedeni. Kafane i drugi javni lokali, čiji su vlasnici ili poslovođe jevrejskog porekla, ili ih većim delom posećuju Jevreji, moraju da istaknu natpise: »Jevrejsko preduzeće«. Javna kupatila moraju da rezervišu posebna odeljenja za lica jevrejskog porekla. Bolnice, sirotišta i sanatorijumi moraju da izbegnu jednovremenu upotrebu istih prostorija za jevrejska i arijevska lica.«

Splitsko »Novo Doba« javlja:

»Madžarski listovi javljaju iz Berlina da je nemačka vlada pozvala češku vladu da isplati 100 miliona maraka oštete za troškove koje je izasvalo održavanje protektorata u Češkoj i Moravskoj. Osim toga Nemačka traži da češka vlada plati 28 miliona maraka za održavanje policije, pošto je nemačka policija povećala sada u Češkoj i Moravskoj na 23.000 ljudi. U slučaju da ovaj traženi iznos ne bude isplaćen, nemačka vlada bi proklamirala potpunu aneksiju Češke i Moravske.

Nemačke vlasti su zabranile održavanje čuvenih automobilskih trka. »Trke pretседnika Masaryka«. Na ovim trkama učestvovao je veliki broj stranih automobilista. Nemačke vlasti nisu dale nikakvo saopštenje o ovoj zabrani.

Splitsko »Novo Doba« javlja:

»Prema diskretnom saopštenju čeških listova, koncentracioni logori u Češkoj i Moravskoj su prepuni. Nemačke vlasti izdale su strogo naredjenje da niko ne sme da se približi ovim logorima, čak ni rodbina zatvorenika. Vrata se otvaraju jedino kada se dovode novi zatvorenici, ili kada se iznose mrtvački sanduci.

Sef nemačke tajne policije g. Himler, obavestio je češku vladu da će Gestapo uhapsiti 15.000 Čeha, ako dođe »do nasilja protiv Nemaca«.

Bečko izdanje »Voelkischer Beobachter«, piše da je potrebno uhapsiti nekoliko hiljada intelektualaca iz Češke i Moravske i uputiti ih na prisilan fizički rad u Nemačku.

IZ SLOVACKE

»Der Neue Tag« javlja iz Bratislave, da je tamošnja policija otkrila tajnu štampariju, koja je rasturala letke među stanovništvo. Tom prilikom je uhapsila trojicu Čeha, kod kojih je našla izvestan broj propagandnog materijala protiv slovačke saradnje sa Nemcima.

Bratislavski nemački krugovi vrlo su nezadovoljni zbog toga, što slovačke vlasti izdaju sve štampane edicije i akte samo na slovačkom jeziku. Zastupnik Nemaca u vladi, potsekretar Karmasin, uložio je zbog toga oštar protest sa zahtevom, da se mo-

raju sve štampane stvari izdavati u slovačkom i nemačkom jeziku.

List »Berner Bunde« javlja iz Budimpešte, da je glavni urednik glasila slovačkih Nemaca, »Der Grenbotte«, iz Bratislave, Ferdinand Meissner, demaskiran kao agent engleske propagandne službe.

Zagrebačke »Novosti« javljaju: »U novom slovačkom ustavu poseban član govori o narodnim manjinama, koji kaže: »Neslovačke narodne grupe mogu slobodno ispovedati svoju narodnu pripadnost. O nacionalnoj pripadnosti državljanja vodi se specijalan katastar. Svako odnarođavanje je kažnjivo. Pojednostoi određuje ustav. Strane narodne grupe koje su na teritoriji slovačke »države« imaju pravo da se kulturno i politički organizuju sa vlastitim vodstvom. Grupe narodnih manjina smeju održavati kulturne odnose sa matičkim narodom. U javnom životu i u školi smeju se služiti svojim jezikom. O ovoj ustavnoj tački Nemci kažu, da će ostati samo mrtvo slovo na papiru, ako ljudi koji ju izvršavaju ne budu duha koji je ustav odredio!«

Za vreme jednog prijema nemačkih novinara koji se nalaze na ekskurziji po Slovačkoj, ministar g. Tuka održao je jedan govor, u kome je rekao da će se u slučaju rata Slovačka naći rame uz rame sa Hitlerovom Nemačkom. Isto tako je izjavio da će slovačka štampa ostati uvek u tesnom prijateljskom kontaktu sa nemačkom štampom.

IZ KARPATSKJE UKRAJINE

Kako javlja novosadski »Dan«, iz Bratislave, došlo je iz unutrašnje Mađarske i iz Budimpešte 140 mađarskih učitelja, koji su dodeljeni ukrajinskim školama u tačovskom i rahovskom srezu. Ovi učitelji ne znaju ni reči ukrajinski, iako su dodeljeni čisto ukrajinskim školama na selu. Skoli u Jasnici dodeljeno je sedam takvih učitelja.

Mađarska štampa protiv slovačkog revizionizma

»Esti Kurir« osuđuje slovačke revizioniste, koji da su ukrali tuđe geslo, pa su vikali: »Sve natrag! Sve do Vaca!« Čak su za Slovačku zahtevali i Panoniju, — tvrdeći da su Slovaci onde imali svoju državu još pre nego što dodoše mađarski pretci na svojim nomadskim kolima onamo. Na sve ovo list spori Slovacima svaku samostalnost upošte i jezika, i diplomacije, i vojske, i politike i države. Jer svoju državnu samostalnost Slovačka je kaže »Esti kurir«, počela time, što je primila na vlastiti zahtev, jedno kratko, više trgovačko pismo, nego diplomatski dokument, kojim voda susedne moćne države uzima Slovačku pod svoj protektorat. List poručuje Slovačkoj, da ovo nije 1918 ni 1919 godina, jer danas mađarska ima odlično opremljenu, disciplinovanu i od glave do pete nacionalnim osećanjem nadahnutu vojsku. Mađari se ne plaše slovačke ratne galame, nego samo protestuju protiv njihove grandomanije, kaže pomenuti list.

Pariški »Temps« javlja, da se 1 avgusta iskrcala u francuskoj luci Bolonji grupa od 541 Čeha, koji su došli u Francusku iz Poljske. Oni su otputovali u Marselj, od kuda će produžiti u francusku severnu Afriku, gde su odlučili da stupe u francusku vojsku.

Novosadsko društvo »Fruška Goraa«, organizovalo je prvi opšti omladinski logor u Fruškoj Gori od 15 do 31 avgusta, u blizini Beočinskog manastira. U logor se primaju i siromašniji omladinci na kraće vreme, a najmanji je rok boravka 3 dana. Sve upute daje pomenuto društvo u Novom Sadu.

Osvećenje spomenika Koruskim borcima

Prošle nedelje je održan tabor Legije koruskih boraca na Uršljoj gori. Na vrhu te gore postavljen je veliki gvozdeni krst, kao spomenik izginulim junacima Koruske legije. U postamentu spomenika stavljen je ploča sa imenima poginulih. Legija koruskih boraca ima danas preko 6.000 organizovanih članova u Dravskoj banovini.

SOKOLSKA SVEČANOST U PODNARTU

Sokolsko društvo Podnart, Dravska banovina, osvetilo je na svečani način svoju zastavu. Zastava je pravo umetničko delo, izradila ju sestra Kosešnjikova. Osvećenju zastave prisustvovao je i br. Engelbert Gangl. Posle osvećenja govorio je starešina društva br. Anton Pogačnik. Izrečeno je još nekoliko patriotskih govora, nakon čega je kroz mesto pošla sokolska povorka, srdačno pozdravljena od meštana. Po podne je pred velikim brojem gledalaca održan javni nastup, koji je uspeo u svakom pogledu.

SOKOLSKA ŠTEDNA I KREDITNA ZADRUGA S. O. J. U SPLITU

Stanje na dan 31 jula 1939

Aktiva: Blagajna: primila 720.774, izdala 710.661:25, stanje 10.112:75. — Zajmovi: isplaćeno 180.017, povraćeno 38.174, stanje 141.843. — Tekući računi: uloženo 540.026:50, dignuto 257.225, stanje 282.801:50, kod Drž. hip. banke 232.377, Pošt. šted. 116:50, privatni 50.308. — Tiskarnice: 4.270. — Troškovi: 864:25. — Inventar: 121. — Skupa aktiva: 440.012:50. Pasiva: Ulošci na štednju: primljeno 503.116:50, povraćeno 101.809, stanje 401.306:50. — Sitna štednja: 2.916. — Dohodi: 9.070. — Poslovni udeli: 24.200. — Rezervni fond: 1.260. — Socijalni fond: 630. — Prosvetni fond: 630. — Skupa pasiva: 440.012:50. Ukupni promet: 1.782.556:75. Ima 271 zadrugar sa 974 poslovna udela.

Prema računu neutralaca, danas ima u Evropi pod oružjem oko 10 miliona vojnika. Nemačka ima pod oružjem 1.750.000, Francuska ima 1.250.000, Italija 1.200.000, Engleska 1.000.000, Poljska 1.000.000, Rumunija 900.000, Turska 300.000 vojnika. Za ostale države nisu poznati tačni podaci.

»Die Donau« glasilo nemačkih katolika u Jugoslaviji, odgovara na primedbe jednog od voda nemačke manjine, g. Matzera, koji je u svom govoru na poznatom zboru u Apatinu, rekao, da se pobornici nove nemačke ideologije u Kulturbundu nalaze u defanzivi pred katoličkim sveštenstvom. Pomenuti list kaže da je među nemačkom omladinom počela propaganda protiv Papi i ostalim crkvenim ličnostima sa nedozvoljenim sredstvima. Na apatinskoj skupštini da se je primetilo, kako se ne ide za narodnim problemima već za svetovnim nazorima, zbog čega da je u Apatinu proglašeno »novo nemačko gledanje na svet«, s kojim da je naveštena borba svemu što je hrišćansko. Radi toga da se je morala t.zv. »crna fronta« podići na odbranu i da u toj fronti nisu samo sveštenici nego i svi ispravni nemački katolici.

СМРАД ОД ЗНОЈА

нестаја сасвим од БАРТУЛИЋЕВЕ

ЛЕКОВИТЕ МАСТИ

Кутија Дин. 14.—

Добија се у свакој апотеци.
Per. бр. 7802 од 15 маја 1939.

SVEČANA AKADEMIJA SSKJ

Uprava Saveza sokola Kraljevine Jugoslavije priređuje na dan rođenja Nj. V. Kralja Petra II, svoga dičnog Starešine, 6 septembra, u 11,45 svečanu sednicu sa akademijom, u dvorani Kolarčevog Narodnog Univerziteta. Na programu su svečani govori, zam. starešine, sekretara i prosvetara, recitacije, sokolski pevački hor itd.

PREDNJAČKI TEČAJ U SLAV. BRODU

U Slavonskom Brodu održaće se opšti prednjački tečaj za članice i ženski naraštaj. Na tečaju se nalazi 23 tečajke i to 13 tečajki iz sokolske župe Osijek, a 10 tečajki iz sokolske župe Zagreb. Tečaj vodi savezna prednjačica sestra Jelka Banova uz pomoć zagrebačke župske prednjačice sestre Delić Dragice. Nastavnice na tečaju su još članovi i članice župskog tehničkog odbora. Do ovog zajedničkog tečaja došlo je usled toga što se je za prednjački tečaj župe Zagreb i župe Osijek prijavljeno malo polaznica, te su se sokolske župe Zagreb i Osijek sporazumele da održe ovaj zajednički tečaj. Priredivanje ovakve vrsti tečajeve je vrlo ekonomično i preporučljivo, te će se na ovaj način omogućiti i onim najmanjim župama gde usled malog broja često tečajevi izostaju, da održe zajedničke tečajeve i dodu do obrazovanih prednjačica. I. S.

BEGRADSKJE VRHUNSKJE TAKMIČARKE POČELE SU SA TRENIN-GOM

Vrhunske vežbačice, članice beogradskih društava, posle odmora počele su marljivo sa treningom. Sada se vrše pripreme u glavnom za utakmice za prelazni — najviši — dar »Zastavu Nj. Vel. Kraljice Marije«. Trening se održaje sredom i subotom od 18 do 20 časova u prostorijama sokolskog društva Beograd-Matica. Trening se održaje pod nadzorom sestre Milice Šepe, zamenice načelnice saveza. I. S.

CENOVNIK

knjiga i brošura, izdanje Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije

- 1) Potrebna znanja za sokolske streličake otseke Din. 25.—
 - 2) Zbornik (novo izdanje Organizacije) broširano Din. 20.—
 - 3) Zbornik (novo izdanje Organizacije) u tvrdom platnenom povezu Din. 40.—
 - 4) Obranbenost i vasvitanje sokolskih žena Din. 3.—
 - 5) Proste vežbe kao vežbe oblikovanja od Branka Polića Din. 12.—
 - 6) Opšta takmičenja Din. 5.—
 - 7) Stalne tablice i uputi za ocenjivanje prostih grana za članice i ženski naraštaj Din. 4.—
 - 8) Proste vežbe za članice i ženski naraštaj za 1939 g. Din. 5.—
 - 9) Proste vežbe za muške kategorije za 1939 g. Din. 2.—
 - 10) Šta treba da se zna, od Stjepana Roce Din. 4.—
- Pamučne vežbačke značke Din. 2.—
Sva gorenavedena savezna izdanja mogu se dobiti kod Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije po navedenim cenama uz unapred doznačen novac na ček. račun Saveza br. 53.600.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Prije nego učiniš životnu policu ili djeci miraz obrati se za upute kod MATKO MILKOVIĆ

S U Š A K

Glavni zastupnik »CROATIE« osiguravajuće Zadrugе u Zagrebu.